VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 101 — Vol. LI vuosikerta — Sudbury, Ont. — Torstai, elok. 31 p. — Thursday, Aug. 31, 1967

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917—1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Pekingin kosto Lontoon tapauksesta

Brittiläisen diplomaatin oli painettava päänsä alas; Lontoo esittää Pekingille suhteiden normalisointia

Tokio. — Kiinasta Japaniin saapuneitten tietojen mukaan Kiinassa olevaa Britannian asiainhoitajaa Donald Hopsonia käsiteltiin Pekingissä keskiviikkona kovakouraisesti ja pakoitettiin painamaan päänsä alas punaisten vartiomiesten edessä.

Japanilaislehti Yomiuri sanoo Kiinan sotilaiden sekaantuneen asiaan ja että mr Hopson ei ole loukkaantunut.

Mainitun lehden kertoman mukaan useita satoja henkilöitä kokoontui mielenosoitukseen mr. Hopsonin väliaikaisen viraston edustalle keskiviikkoaamuna protestoiden Lontoossa olevien kiinalaisvirkailijain kohtelusta.

Lehti sanoo mielenosoittajien kutsuneen mr. Hopsonin ulos, käsitelleen häntä kovakouraisesti ja vaatineen, että hän painaa päänsä alas anteeksipyynnöksi Lontoon tapauksesta, missä kirveillä, ja kangilla varustetut kiinalaisdiplomaatit olivat käsirysyssä brittiläisten poliisien ja mielenosoittajien kanssa.

Tshekkoslovakian uutistoimisto CTK antoi vähän toisenlaisen kuvauksen tapahtumasta. Sen kertoman mukaan mr. Hopsonia ei vain pakoitettu painamaan päätään alas, vaan hänen oli myös kuunneltava teini-ikäisten punaisten vartiomiesten loukkaavia protesteja ja sitten esitettävä anteeksipyyntö Lontoon tapauksesta. Tämän jälkeen, sanoo CTK, Hopson sai lähteä pois paikalta mielenosoittajien huudellessa Brittiläisvastaisia tunnuksia.

Kiinalaiset syyttävät brittiläisiä Lontoon selkkauksen aloittamisesta. Sen kostoksi Peking peruutti brittiläisten diplomaattien viisumit, rajoitti heidän liikkumsmahdollisuutensa 400 jaardin kaistaksi heidän asuntonsa ja virastonsa välillä ja esittivät vihjeitä muistakin toimenpiteistä.

Muutaman tunnin kuluttua sen jälkeen kun uutiset Hopson-tapahtumasta tulivat Lontooseen, Britannian ulkoministeri George Brown esitti Kiinan hallitukselle vetoomuksen diplomaattisuhteiden normalisoimiseksi Britannian ja Kiinan välillä.

Britannian ulkoministeriön antaman tiedonannon mukaan mr. Brown on lähettänyt henkilökohtaisen sanoman Kiinan ulkoministerille, Chen Yi:lle. Tämän sanoman sisältöä ei ole julkaistu, mutta siinä uskotetaan tähdennettävän sitä, että Britannia pitää hyvin vakavana nykyistä jännitystilannetta.

Mr. Brownin sanoma lähetettiin Kiinaan kaapelitietona ja sen kopio annettiin Lontoossa olevalle Kiinan asiainhoitajalle Shen Pingille. Shen kieltäytyi kuitenkin omaksumasta vastuuta sen Pekingiin lähettämisestä eikä hän liioin ottanut vastaan lähetetyn sanoman kopiota.

Britannian ja Kiinan välinen jännitystilanne alkoi elokuun 22pnä. Britannia on sen jälkeen rajoittanut kiinalaisten diplomaattien kulkualueen viiden mailin säteelle Armble Arehista.

Kiinan radio syytti keskiviikkona Britannian hallitusta Lontoon selkkauksen tiimoilta provokatiosta sanoen, että kiinalaisia "pahinpideltiin julkeasti ja raa'asti" ja vaatien korvausta kolmelle kiinalaiselle jotka jouduttiin lähettämään sairaalaan ja kymmenelle muulle, jotka saivat lievempiä vammoja.

Vapaus ei ilmesty tiistaina, 5 pnä

Maanantaisen virallisen juhlapäivän ja lehtiliikkeemme erittäin kireän työvoimatilanteen vuoksi Vapaus ei ilmesty tiistaina, syyskuun 5 pnä.

Kirjeenvaihtajia, asiamiehiä ja muita asiakkaita pyydetään huomioimaan tämän ja lähettämään kirjoituksensa ja ilmoituksensa joko lauantaiseen tai ensi viikon torstaiseen lehteen.

Biafran on valmis neuvottelemaan?

Lagos. — Biafranin kapinalliset ehdottivat tiistaina Nigerian muun osan kanssa muodostettavaksi yhteisen rautatie-, lentoliike-, posti- ja laivapalvelun, mikä muodostaisi perustan Nigerian sisällissodan rauhanneuvotteluille.

Nigerian hallitus ei antanut heti vastausta tähän ehdotukseen.

Keskilännen Beninista julkaiseman radiotiedon mukaan everstiluutnantti Odumegwu Ojukwun hallitus on julkaissut valkoisen kirjan missä suositellaan mainittujen palveluksien yhdistämistä.

Lagosin lähteistä on selitetty, että Biafranin rauhankampanja sai alkunsa siitä kun Nigerian hallitus tiedoitti ostaneensa suihku-taistelukoneita Neuvostoliitosta.

Liittohallitus on aikaisemmin ilmoittanut, että Nigerian koskemattomuudesta ei neuvotella, ja että Biafranin on palattava liittovaltion jäsenyyteen.

Harold Banks pidätetty vääränvalan teosta

Tarkoituksena on saada Banks palautetuksi Canadaan oikeuskuulustelua varten; vanhoja syytöksiä ei voitane ottaa esille

Ottawa. — Tiistaina tiedoitettiin, että Canadasta oikeuskäsittelyä pakoon lähtenyt Hal Banks, Seafarer's International Unionin entinen johtaja, on pidätetty Yhdysvaltain valtiollisen poliisin, FBI:n toimesta, ja että Canadan viranomaiset ovat ryhtyneet toimenpiteisiin hänen palauttamisekseen takaisin Canadaan.

Banksin vangitsemismääräyksen vei tiistaina New Yorkiin Ontarion maakuntapoliisin tarkastaja Archie Ferguson. Se annettiin koko maanantaipäivän kestäneen salaisen kuulustelun jälkeen. Asiaa käsitteli poliisituomari L. A. Sherwood, Carleton Countyn oikeustalolla, Ottawassa.

Ontarion prokuraattorin nostama syytös väärästä valasta koskee todistajalausuntoa, jonka Banks antoi Ottawassa tammikuun 9 pnä 1963 Suurten järvien väkivaltaisuuskysymyksistä tutkineelle liittovaltion viranomaisille.

Banks, joka on nyt 58-vuotias, pakeni Canadasta 1964 välttääkseen joutumasta viideksi vuodeksi vankilaan syytettynä salavehkeilystä v. 1957 kapteeni Frank Walshin pahoinpitelemiseksi. Walsh oli SIUn kilpailijan, Canadian Merchant Service Guildin virkailija.

Banksia ei voitu voimassaolevien sopimusten (USA-Canada extradition treaty) perusteella palauttaa Yhdysvalloista Canadaan "salavehkeilysyytöksen" perusteella, mutta syytös väärästä valasta kuuluu tämän sopimuksen mukaisesti siihen rikosluokkaan, minkä perusteella syytetty voidaan palauttaa Yhdysvalloista Canadaan. Mutta virkailijat selittivät niin Washingtonissa kuin Queens Parkissakin, että jos Banks palautetaan tällä perusteella Canadaan häntä vastaan ei voida nostaa muuta oikeusjuttua kuin syytös vääränvalan teosta. Myös sanotaan, ettei häntä voida pakoittaa palvelemaan v. 1964 annettua 5-vuotista vankilarangaistusta.

Ontariolaiset viranomaiset sanovat, että jos Banks vapautetaan väärän valan tekosyytöksestä, silloin hänet on palautettava takaisin Yhdysvaltoihin.

Ontarion yliprokuraatori Arthur Wishart kielsi Seafarer's International Unionin virkailijain Montrealissa esittämän syytöksen, että uuden syytöksen esittäminen Banksia vastaan on yhteydessä siihen kun unionin toimesta järjestettiin lakko Suurten järvien laivayhtiöitä vastaan.

"Se on pelkkä sattuma", sanoi mr. Wishart. Minä korostan tätä. Me olemme työskennelleet kuukausimä.äriä tehostaaksemme todisteita mitä aiomme käyttää."

UAW hylkäsi ehdotuksen

Detroit. — Autotyöläisten unionin (UAWn) kansallinen neuvottelukomitea esitti jäsenistölle keskiviikkona, että kolmen suuren autoyhtiön — General Motorsin, Fordin ja Chryslerin — keskiviikkona antama työehtosopimus olisi hyljättävä.

KIINALAISET DIPLOMAATIT JA LONTOON POLIISIT KÄSIRYSYSSÄ

Kiinalaiset diplomaatit, joiden päälle heitettiin ämpärillä vettä, käyttivät kirveitä ym. "aseita"

Lontoo. — Poliisit eristivät tiistai-iltana Kiinan lähetystöalueen sen jälkeen kun poliisivoimat joutuivat vastatusten kirveitä, baseball-mailoja ja rautakankia aseinaan käyttäneiden kiinalaisvirkailijain kanssa.

Näiden yhteenottojen johdosta joutui 8 kiinalaista, 3 poliisia ja eräs sanomalehtikuvaaja turvautumaan sairaalahoitoon, useimmat heistä päävammojen vuoksi.

Britannian ulkoministeriö sanoo kahakan johtuneen kiinalaisten tahallisesta yrityksestä väkivaltaisuuksien provosoimiseksi oikeuttaakseen siten viime viikolla Pekingissä tehdyn joukkohyökkäyksen Britannian lähetystöjä vastaan.

Kiinan asiainhoitaja Shen Ping esitti Britannian ulkoministeriölle protestin siitä kun poliisit pieksivät kiinalaisia virkailijoita, kuten hän selitti. Ulkoministeriö kielsi syytöksen ja torjui protestilausunnon.

Kahakat kehittyivät tiistaina noin kello 11:20 a.p. ja 1 ip. Ensimmäinen kahakka sai alkunsa siitä kun eräs nuorukainen koputti lähetystön ovelle, pyysi ja sai yhden "Mao Tse-tungin ajatuksia" kirjan.

Hänen poistuttuaan useita satoja henkilöitä käsittäneen brittiläisjoukon läpi, mikä oli ilmeisesti kiihdyksissä brittiläisen lähetystön poltosta Pekingissa, eräs mies löi sanotun kirjan pois nuorukaisen kädestä.

Ryhmä kiinalaisia — poliisit sanovat heitä olleen 25 — tuli kiirehtien sivuovesta ulos tapellen paikalla olleen väkijoukon kanssa.

Ainakin yksi kiinalainen sai verenvuodon nenäänsä ja eräs poliisi lyötiin maahan ennen kuin kiinalaiset saatiin työnnetyksi takaisin rakennukseen.

Myöhemmin kiinalaiset toivat näytteille nenänsä verille saaneen kiinalaisen huutaen väkijoukolle "brittiläistä fasismia" ja heiluttivat punakantista "Maon ajatuksia" kirjaa poliiseille.

Suurempi kahakka kehittyi viraston takana kun kiinalaiset vaativat autovajansa eteen pysäköidyn poliisiauton pois viemistä. Kun poliisit aikoivat menetellä, kuten oli vaadittu, kiinalaisten sanotaan vaatineen, että auto annetaan olla siellä. Heidän kerrotaan hyppineen auton päällä, rikkoneen sen radioantennan. Tässä vaiheessa eräs nainen heitti ylempänä olevasta asunnosta ämpärillisen vettä kiinalaisten päälle. Syttyi noin 15 minuuttia kestänyt kahakka missä kiinalaisten sanotaan käyttäneen aseina kirveitä, baseball-mailoja ja rautakankia. Kahakkaan kerrotaan osallistuneen n. 30 kiinalaista.

Lontoossa suoritettu suuri hallitusremontti

Euroopan yhteismarkkinoihin liittymistä vastustanut ministeri tuli erotetuksi

Lontoo. — Pääministeri Harold Wilson, joka suoritti alkuviikolla hallituksensa suurimman remontin sen jälkeen kun labouristit voittivat vaaleissa 1964, otti maanantaina Britannian talousasiain johdon omiin käsiinsä.

Mr. Wilson erotti tai sivuutti viisi ministeriä, mukaanlukien 2, jotka olivat olleet hänen 21-miehisessä kabinetissaan, ja ilmoitti samalla seitsemästätoista muusta siirrosta ja nimityksestä.

Suurin muutos oli se, kun Euroopan yhteismarkkinoihin liittymistä vastustanut kauppalautakunnan presidentti Douglas Jay erotettiin toimestaan ja kun kansojenyhteisön sihteeri Herbert Bowden erosi toimestaan ryhtyäkseen Independent Television Authorityn puheenjohtajaksi.

Pääministeri Wilson, joka on koulukasvatuksensa perusteella ekonomisti, antoi samalla tietää, että hän ottaa kontrolliinsa talousasiain ministeriön saadakseen sen virtaviivaistetuksi.

Lisääntyvä työttömyys, merkit työväenpuolueen ja ammattiyhdistysliikkeen välisten suhteiden huononemisesta, sekä väestön huomattava tyytymättömyys hintojen ja palkkojen jäädyttämisestä, ovat kaikki painostaneet hallitusta.

Mr. Wilsonin tarkoituksena on aloittaa varovainen talouselämän säännöstely. Eräs johtava avustajansa sanoi: "Kolme vuotta kestäneen taistelun jälkeen työväenpuolue on saanut Britannialta nostetuksi taas mustalle (punaisten tappiomenojen asemesta).

Tämä on saavutettu kieltäymysten ja työttömyyden hinnalla, mitkä ovat nyt korkeimmassa tasossaan vuodesta 1950 lähtien. Talouselämä on saatava uudelleen liikkeelle. Se vaatii suurempaa tuottavaisuutta, hyvää balanssia viennin lisäämisen ja tuonnin vähentämisen muodossa ja toimenpiteitä työttömyystilanteen korjaamiseksi.

"Pääministeri katsoo, että hänen tulisi olla henkilökohtaisesti vastuussa tästä onnistutaan-tai-epäonnistutaan vaiheesta, mistä seuraa tämän hallituksen elämä tai kuolema."

Oppositiojohtaja Edward Heath esitti hallitusremontista pirullisen lausunnon: "Posetiivin veivaajan ei tarvitse hypätä koneensa päälle", hän sanoi syyttäen, että työväenhallitus on muodostanut tilanteen missä tuotanto on lamassa, vientikauppa laahustaa ja hinnat kohoavat.

NL:n RAKENNUSMIEHIÄ VIERAILULLA TÄÄLLÄ

Ottawa. — Neuvostoliiton 8-henkinen rakennusalan spesialistien ja insinöörien valtuuskunta aloitti viikon alussa 17 päivää kestävän rakennustyömaiden tarkastuksen Canadan useissa kaupungeissa ja myös maan pohjoisosissa.

Tämä valtuuskunta, joka on yksi monista sellaisista, joita järjestetään Canada-Neuvostoliiton tieteellisen vaihto-ohjelman perusteella, saapui Ottawaan viime sunnuntaina.

Tämän matkan yhteydessä neuvostoliittolaiset matkustavat niin kauaksi pohjoiseen kuin Inuvikiin asti Northwest Territoriessa. He vierailevat Montrealissa, Torontossa, Pine Pointissa, Yellowknifiessa, Whitehorsessa, Vancouverissa, Saskatoonissa ja Winnipegissä.

Tiistaina he vierailivat Palace de Ville-nimisessä uudessa "hotel-shopping" kompleksissa ja National Art Centressa, Confederation Squarella, minkä pitäisi valmistuman ensi vuonna.

Intiaanien asiain ja pohjoisen kehittämisasiain ministeriön eräs puhemies sanoi toisten neuvostoliittolaisvaltuuskuntien esittäneen kiintymystä canadalaiseen tekniikkaan valmiiksi valetun betonin ja wallboard-aineen käytöstä.

Pohjoisten asiain ministeri Arthur Laing, Toronto Parkdale vaalipiiriä edustava liberaalinen parlamenttijäsen ja mr. Laingin parlamenttisihteeri matkustavat Neuvostoliitoon valtuuskunnan mukana. N-liiton valtuuskunnan johdossa on Neuvostoliiton valtion rakennuskomitean apulaispuheenjohtaja I. A. Ganichev.

Torontossa neuvostoliittolaiset vierailevat perjantaina Queens Parkin rakennustyömaalla ja jos aika myöten antaa, maakuntahallituksen Centennial keskuksessa. Iltapäivällä neuvostoliittolaiset käyvät Ford Motor Co. of Canadan tehtaalla Oakvillessa.

TARKOITUS ON SULKEA PENTAGONIN KULKUTIET

Suuri Vietnamin sotaa vastustava mielenosoitus järjestetään Washingtoniin lokak. 21—22 pnä

New York. — Laajoja kansalaispiirejä edustava toimikunta julkaisi täällä viikon alussa suunnitelman, jonka puitteissa on tarkoitus järjestää lokakuun 21—22 päivinä Washingtonissa pidettävä jättiläiskokoinen Vietnamin sotaa vastustava mielenosoitus.

Mielenosoittajat toivovat voivansa sulkea puolustusministeriössä Pentagonin päämajan täyttämällä ihmisillä sisäänkäytävät ja aulat samalla kun toiset mielenosoittajat "saartavat sen valtavilla rauhanvartijain, laulajain ja muille ryhmillä".

Mielenosoittajain järjestäjäelin sanoo itseään kansalliseksi mobilisointi-komiteaksi Vietnamin sodan lopettamiseksi (National Mobilization Committee to end the War in Vietnam). Sen laatimien suunnitelmien mukaan Washingtoniin tulee mainitun viikonvaihteen aikana tuhansia ihmisiä eri puolilta maata.

Kysyttäessä, että tuleeko siitä mielenosoituksesta passiivinen, aktiivinen tai väkivaltainen, mainitun komitean puheenjohtaja David Dellinger sanoi sanomalehtimiesten haastattelutilaisuudessa: "Kukaan ei voi varmuudella ennustaa mitä tulee sinä päivänä tapahtumaan."

Mr. Dellinger on pasifisti jonka Yhdysvaltain passi otettiin pois helmikuussa siksi kun hän vieraili lupaa saamatta Hanoissa ja Kiinassa. Hän sanoi, että mielenosoituspäivänä "ei jää yhtään hallituksen taloa huomioonottamatta".

Mielenosoitukseen osallistumisen hyväksi on jo toimittu ja tehty työtä eri puolilla maata.

VIIME TIEDOT

New York. — Seafarers International Unionin entinen presidentti Harold Banks on edelleen pidätettynä New Yorkissa. Hänelle luvattiin keskiviikkona vapaaksi pääsy $25,000 takausta vastaan, mutta canadalaisten viranomaisten aloitteesta tämä päätös purettiin ja niin joutuu mr Banks odottamaan vankilassa sitä hetkeä jolloin hänet lähetetään Canadaan, missä häntä vastaan nostettiin alkuviikolla syytös väränvalan teosta vuodelta 1963.

Ottawa. — Virallinen tilastotoimisto — Dominion Bureau on Statistics — aloittaa pian kansallisen tutkimuksen Canadassa saatavissa olevista työpaikoista. Tämä on ensimmäinen tämäntapainen tutkimus länsimaissa. Sen tarkoituksena on saada enemmän tätä asiaa koskevia tietoja hallituksen ja liikelaitosten käyttöön.

Victoria. — Sääennustajat lupailevat viikonvaihteen ajaksi sademyrskyä kuivuudesta ja metsäpaloista kärsiville British Columbialle, mutta metsänhuoltoviranomaiset ovat siitäkin huolissaan. Sääennustusten mukaan maakunnassa on perjantaina yleinen sadetilanne. Kovimmin pitäisi sataman Vancouverin saarella, missä sitä kipeästi tarvitaan kuumuuden ja ennenkaikkea metsäpalojen takia. Samalla pelätään kuitenkin mahdollisia ukonilmoja, jotka voivat sytyttää uusia metsäpaloja. Keskiviikkoaamuna oli B.C:ssa menossa 289 metsäpaloa, joista 30 oli syttynyt viimeksikuluneen vuorokauden aikana. Palon sammutustöissä on kaikkiaan 3,014 miestä, 151 traktoria ja 46 lentokonetta.

Quang Ngai, Etelä-Vietnam. — Vietkong-partisaanien kaksi joukkuetta — noin 30 miestä — piti tätä maakunnallista pääkaupunkia asiallisesti puhuen hallussaan keskiviikkona ennen aamunkoittoa, tulittivat kranaatinheittimillä ja muilla ampuma-aseilla sotilaskasarmia ja vapauttivat 977 vankia maakunnallisesta vankilasta. Vankilan päällikkö, Tran Van Danh Tien, menetti kahakassa henkensä. Vietkongin sanotaan menettäneen 10 miestä.

Shirley Temple on äkkikuolemaa suosiva ehdokas

San Mateo, Kalif. — Shirley Temple Black tiedoitti tiistaina, että hän ryhtyy Yhdysvaltain edustajakamarin ehdokkaaksi.

Seuraten entisen tähtinäyttelijäkumppaniensa, senaattori George Murphyn ja kuvernööri Ronald Reaganin jalanjälkiä, 39-vuotias mrs. Black sanoi uskovansa, että USA on "suurissa vaikeuksissa". Hän, kuten edellämainitut miehetkin, lukeutuu republikaaneihin.

Mrs. Black sanoi kannattavansa täydellisesti USAn sitoumusten toteuttamista Vietnamissa kommunistien etenemisen pysäyttämiseksi, "mutta meidän pitäisi tehdä se nopeasti", hän selitti.

Johnson vertasi Suomea Quebeciin

Quebec. — Expo 67 maailmannäyttelyssä tiistaina vietetyn Suomen kansallisuuspäivän juhlallisuuksien yhteydessä vertasi Quebesin pääministeri Daniel Johnson Suomea Quebeciin.

"Teidän kansanne historia on perusolemuksiltaan samanlainen Quebecin kansan historian kanssa" sanoi pääministeri Johnson pääministeri ja Rafael Paasion kunniaksi järjestetyssä vastaanottotilaisuudessa. "Suomen osana on ollut taistella kielensä, koskemattomuutensa ja henkilöllisyytensä säilyttämiseksi."

"Eikö teidän kansanne ole elänyt vuosia olosuhteissa, missä se ei ole voinut käyttää kansa nimitystä?"

Pääministeri ja rouva Paasio osallistuivat aikaisemmin päivällä Place des Nationssa Suomen kansallisuuspäivän kunniaksi järjestettyyn Siniristilipun nostojuhlaan, minkä vaikutusta heikensi jossakin määrin Suomesta tuotettujen tukillalaskijain näytöksen epäonnistuminen.

CPC:n antaman tiedon mukaan tukinlaskijain näytös oli, mikäli on puhe Suomen kansallisuuspäivän juhlavieraista, täydellinen epäonnistuma. Suomen valtuuskunnan jäsenten sanotaan olleen hyvin pettyneitä siitä, että näiden tukinlaskijain näytös oli kokonaan pois juhlavieraitten näköpiiristä.

Suomalaisten kerrotaan syyttäneen siitä Expon virkailijoita selittäen, että heidän olisi pitänyt varata veneen, jonka avulla olisi saatu tukilla laskijat St Helen's ja Notre Dame Islandin välisen Le-Moyne kanaalien keskukseen.

Expon virkailijat sanovat puolestaan säädöksien kieltävän moottoriveneiden käytön mainitulla kanaalilla ja että niinmuodoin tukinlaskijain piti tulla toimeen omillaan.

Tukinlaskijain esityspaikalla arvioidaan St. Lawrencen virtaavan yli 10 mailin tuntinopeudella ja se piti suomalaiset tukilla laskijat rannikolla, minkä johdosta vain lähellä heitä olleet ihmiset näkivät esityksen.

Tupakointi vahingoittaa seksuaalisesti

Moskova. — Eräs neuvostoliittolainen lääkäri varoittaa kovia tupakoitsijoita, että nikotiini voi kuolettaa heidän seksuaalielämäänsä.

Science and Life julkaisuun kirjoittamassaan tri Ilya Prudominsky sanoo kokeiden osoittaneen, että nikotiini "aiheuttaa vahinkoa seksuaalikeskuksille", ja että se on yhtenä perussyynä niille neuvostomiehille jotka ovat seksuaalisesti kyvyttömiä.

Tämä lääkäri kehoittaa kyvyttömiä miehiä lopettamaan tupakoinnin ja väkijuomien juonnin sekä nukkumaan paljon. Hän suosittelee myös vitamiineja, fysioterapiaa, psykologista terapiaa ja tarkemmin selittämättä jäänyttä kudosterapiaa.

JUHLAVA VASTAANOTTO PAASIOLLE OTTAWASSA

Ottawa. — Suomen pääministeri Rafael Paasio toi viime sunnuntaina itsenäisyytensä 50-vuotispäivää viettävän Suomen tervehdyksen Centennial juhlien merkeissä elävän, Canadan pääministerille, Lester B. Pearsonille.

Parlamenttimäellä oli pääministeri ja rouva Paasioa vastaanottamassa pääministeri Pearson ja ulkoministeri Paul Martin.

Valtiovierailulle saapunutta pääministeri Paasiota tervehdittiin 19 kunnialaukauksella, Suomen siniristilipun noustessa ylös.

Tervehtiessään vierailijaa, Canadan pääministeri Pearson sanoi, että 62,000 suomalaista alkuperää olevaa canadalaista on antanut arvokkaan panoksen Canadan rakentamiseksi "muodostaen yhdyssiteen skandinavian perinteisiin, joista me kaikki olemme ylpeitä."

Suomen tasavallan pääministeri Paasion ja rouva Paasion Ottawan vierailun päättäjäisiksi oli Canadan kenraalikuvernööri ja mrs. Michener järjestäneet maanantaina, elokuun 28 pnä asunnolleen Rideau Hillille lounaskutsut vieraitten kunniaksi. Heti tämän tilaisuuden jälkeen Paasio lähti seurueineen Montrealiin ja Expo 67 maailmannäyttelyyn.

Tilaisuuteen kutsuttujen vieraitten joukossa olivat myös Canadan Suomalaisen Järjestön TPKn puheenjohtaja Viljo Rinne ja hänen aviopuolisonsa Mary, Torontosta.

Kuten on aikaisemmin kerrottu, pääministeri Pearson tarjosi sunnuntaina pääministeri Paasiolle ja hänen seuralaisilleen, sekä muille vieraille illallisen.

Tiistaina, elokuun 29 pnä pääministeri Paasio osallistui Expossa Suomen kansallispäivän viettoon ja aikoo Torontossa torstaina vierailtuaan palata uudelleen Expon nähtävyyksiä tutkimaan.

VAPAUS
(LIBERTY)

INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917

EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI

TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264

Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69

Advertising rates upon application, translation free of charge.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Member of the CANADIAN LANGUAGE-PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:

Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Toryjen "demokratiaa"

Kuten on lehtemme uutisosastolla jo aikaisemmin kerrottu, kaksi huomattua konservatiivien johtohenkilöä — ilmeisesti vanhan John Diefenbakerin kannattajia kumpikin — on esittänyt protestinsa siitä, että ensi viikolla Torontossa pidettävään toryjen kansalliseen edustajakokoukseen on nimitetty yleisedustajia kaikella muulla vaan ei kansanvaltaisella tavalla.

Sivumennen sanoen voidaan näin ennakolta todeta, että konservatiivien edustajakokous, missä valitaan uusi kansallinen johtaja jos vanha "päällikkö", "ite" Diefenbaker ei jää edelleen kuskin pukille, on järjestetty amerikkalaisen sirkuspelleily-mainosmalliin niin, että edustajilla on "hauskaa" koko sen ajan kun sisärenkaan miehet savuisissa takahuoneissa tekevät tietokoneiden avulla laskelmia siitä, mitkä seikat ovat kunkin johtajakokelaan "plusseja" ja mitkä "miinuksia". Kaikki ennakkotiedot viittavat siihen, että siellä on värikästä ja lennokasta sirkushuvia kaikille.

Johtajan manttelin tavoittelijoita on ainakin yhdeksän ja mahdollisesti vielä joitakin "mustia hevosia" ja kukaan ei tiedä varmuudella, suostuuko John Diefenbaker noin vain ilman muuta vaarinpäiville jäämään. Osa uusista johtajaehdokkaista on kulkenut kuukausikaupalla maan äärestä toiseen sekä itseään mainostamassa että kannattajajoukkoja järjestämässä edustajiksi valittujen tai nimitettyjen henkilöiden keskuudessa. Toiset johtajakokelaat, kuten esimerkiksi ukrainalaissyntyinen Michael Starr, ovat selittäneet, että he eivät ole voineet "varojen puutteen" vuoksi moista vaalikampanjaa hyväkseen järjestää. Taitaa olla pienivarainen väärässä porukassa?

Edellämainitut protestit johtuvat siitä "tavasta", miten ns. yleisedustajia on nimitetty (ei valittu) tulevaan puoluekokoukseen Puolueen kansalliseen johtokuntaan kuuluva tri James Johnston valittaa sitä kun Montmorencyssa elokuun alussa pidettyyn "ajattelijain kokoukseen" osallistuneelle 84:lle henkilölle on luvattu puoluekokouksessa äänioikeus.

Kenkä puristaa kaiketi siitä että torypuolueessa on "ajattelu" vaarallista hommaa, se kun voi johtaa samaistettujen maailmankatsomusten sirpoutumiseen.

Miss Laura Mann on puolestaan ilmoittanut, että hän eroaa siitä komiteasta, minkä tehtävänä on nimittää Ontariosta 90 yleisedustajaa toryjen puoluekokoukseen. Hän ilmeisesti katsoo, että nimitetyksi tulleet "edustajat" eivät ole varmoja Diefenbakerin kannattajia. Jos ei kenkä puristaisi tästä, niin silloin ei voida selittää, miksi miss Mann suostui lainkaan tämän nimityskomitean jäsenyyttä vastaanottamaan? Jouduttuaan erimielisyyteen siitä, ketä "edustajiksi" nimitetään miss Mann sanoi komiteasta erotessaan, "että se (komiteannimitys) ei ole lainkaan kansanvaltainen menetelmä 90 edustajan valitsemiseksi".

Miss Mann valittaa, että edustajat nimitettiin jotenkin niin, että hän, komitean jäsen, ei ollut lainkaan tietoinen, miten se tapahtui.

Eikä hän ole siinä tietämättömien katraassa suinkaan yksinään. Konservatiivipuolueen Ontarion johtokunnan toinen varapresidentti Stanley Boivin on puolestaan sanonut: "Ontarion järjestön varapresidenttinä minulle ei ole koskaan tiedoitettu eikä mielipidettäni kysytty edustajain valinnan tiimoilta. Henkilökohtainen käsitykseni on, että Ontarion johtokunnan kokous olisi tullut pitää edustavain henkilöiden valitsemiseksi. Minun tietääkseni sellaista kokousta ei ole pidetty."

Kuva toryjen "demokraattisuudesta".

Tuleeko USAssa autolakko?

Työnpäivän lähestyessä tulee rajan eteläpuolelta jatkuvasti tietoja, jotka viittaavat siihen, että yhdysvaltalaiset jättiläiskokoiset autoyhtiöt voivat pakottaa työläisensä turvautumaan lakkotaisteluun. Tosiasiassa autolakko voi alkaa osittain Canadassakin.

Työnantajain kylmä ja ilmeisesti harkittu yliolkaisuus autotyöläisten unionin ehdotuksiin ja esityksiin on jo aiheuttanut sen, että työläisten keskuudessa suoritetaan lakkoäänestystä, ja että valtavan suuri enemmistö jo äänestäneistä on ilmaissut mielipiteen lakkoutumisen puolesta. Jos tilanteeseen ei tule muutosta, mikään mahdottomuus ei ole, jos General Motorsin, Fordin ja Chryslerin noin 750,000 työläistä lakkoutuu keskiviikkona, syyskuun 6 pnä.

Chryslerin työläisten Indianapolisin osasto No 1226 jäsenistä on uutistietojen mukaan 1,906 äänestänyt lakkoon yhtymisen puolesta ja 87 vastaan. Highland Parkin osasto No 490 jäsenet ovat äänestäneet 1,448—56 lakkoutumisen puolesta.

Union Chryslerin osaston neuvottelukunnan johtaja Doug Fraser sanoo yllämainittujen lakkoäänestystulosten olevan merkkinä "jäsenistön kannatuksesta". Hän sanoi alustavien tietojen osoittavan, että lakkoäänestykseen on osallistunut 76 prosenttia Chryslerin työläisistä ja että 96 prosenttia äänestykseen osallistuneista on lakon julistamisen kannalla.

Mr Fraser sanoi, että union neuvottelijat ovat tähän mennessä kohdanneet "kivimäisen" hiljaisuuden työnantajain taholta toista kuukautta sitten alkaneissa neuvotteluissa.

Fordin työläisten keskuudessa lakkoäänestystä valmistellut union neuvottelija Ken Bannon on sanonut, että "Fordin ei tarvitse edes ilmastointilaitteita asentaa rakennuksiinsa. Ainoa mitä se tässä yhteydessä tarvitsee on se, että Ford suuntaa tehtaisiinsa sen kylmän ilman, mitä me olemme saaneet osaksemme neuvotteluhuoneissa. Minä olen ollut yhtenä neuvottelijana Fordin edustajain kanssa vuodesta 1948 lähtien. Minulla on hyvät tiedot siitä mitä on tapahtunut aikaisemmin ja missä meidän pitäisi olla nyt. Aika on loppumassa. On kuin olisimme puhuneet seinille."

Nähtäväksi jää, miten neuvottelut jälelläolevina päivinä kehittyvät, mutta kuten sanottu monet merkit viittaavat siihen, että Yhdysvaltain autotyöläisten edessä on tänä vuonna lakkotaistelu jos yhtiöt eivät ryhdy tosimielessä työläistensä kanssa neuvottelemaan.

Autolakko ei luonnollisestikaan auta presidentti Lyndon Johnsonia ensi vuonna pidettävissä vaaleissa. Mutta jättiläismäiset autoyhtiöt tuntuvat olevan varmoja siitä, että kun mr Johnson on presidenttinä, ja Fordin oma Robert McNamara puolustusministerinä, työnantajilla on erinäisiä keinoja läksytyksen antamiseksi autotyöläisille.

Toivottavaa tietenkin olisi, että autotyöläiset saisivat säädyllisen työehtosopimuksen ilman lakkoa, mutta tällä kertaa näyttää siltä, että alan työläiset pelkäävät pahinta, eli sitä, että heidät pakoitetaan lakkotaistelun tielle.

Opiskelija Leo Tham:

Menin Kreikkaan töihin -- minut vangittiin vallankumouksellisena

Helsinki: — Neljä vuorokautta kreikkalaisessa vankilassa hallituksenvastaisista hankkeista epäiltynä vietti 20-vuotias suomalainen opiskelija Leo Tham hollantilaisen toverinsa kanssa. Leo Tham oli saapunut Kreikkaan kesäkuun alussa suorittamaan teknisessä oppilaitoksessa tarvittavaa harjoittelua, mutta hänen väitettiin saapuneen maahan suunnittelemaan vallankumousta kymmenen englantilaisen kommunistin seurassa. Hollantilaista 24-vuotiasta opiskelijaa, joka samoin oli tullut työhön Kreikkaan, syytettiin siitä, että hän on tullut murhaamaan sisäministeri Stylianos Patakos.

Lukekaa se uudestaan, hitaasti, sanoivat pojat syytöskirjelmän vihdoin kuultuaan. He eivät olleet uskoa korviaan, niin mielikuvituksellisia tuntuivat syytökset. Heitä vaadittiin allekirjoittamaan kreikankielinen tunnustus, josta he eivät ymmärtäneet sanaakaan. He eivät suostuneet. He yrittivät saada apua maidensa konsuleilta. Suomen konsuli ei voinut (uskaltanut) tehdä asiassa mitään, Hollannin konsulin ansiosta pojat saivat ensimmäisen aterian kolme vuorokautta sellissä istuttuaan. Neljän vuorokauden kuluttua heidät päästettiin ulos ja karkoitettiin maasta. Kummallakaan heistä ei enää ole toivoakaan päästä Kreikkaan.

Leo Tham etsii nyt Helsingistä työtä saadakseen opintojensa vuoksi välttämättömän harjoittelun päätökseen. Hän kertoi mitä Kreikassa tapahtui ja sanoi, että hänen on itsensäkin vaikea uskoa sitä. Hän oli ollut 2.5 kuukautta Kreikassa, työskennellyt eräässä Ateenassa sijaitsevassa voimalaitoksessa. Hän oli saanut matkustella vapaasti, hänellä ei ollut mitään vaikeuksia, ja hän oli nauttinut olostaan.

KÄSIRAUTOIHIN JA SELLIIN

Elokuun 11 päivänä perjantaina, hän istui erään suomalaisen ja hollantilaisen toverinsa seurassa ateenalaisessa kahvilassa. He olivat olleet paikalla noin 15 minuuttia ja keskustelivat parhaillaan erään amerikkalaisen kanssa, kun sisään tuli kaksi poliisia. Kahvilassa istuva yleisö hiljeni, kaikki alkoivat tuijottaa poikia, ja nämä arvasivat että heistä oli kysymys. Jälkeenpäin selvisi, että kahvilassa oli ollut joku ilmiantaja, joka oli ilmoittanut poliisille, että pojat laulavat kreikankielisiä kommunistisia lauluja.

— Me emme laulaneet mitään, kertoi Leo Tham. — Minä en edes osaa laulaa enkä tunne yhtään ainoata kreikankielistä laulua.

Leo Tham yritti ensin paeta kahvilasta. Hän juoksi muutaman kymmenen metriä, mutta palasi sitten takaisin tovereidensa luo. Pojat vietiin poliisiasemalle, jossa kukaan ei puhunut muuta kuin kreikkaa. Kahden poliisin saattamana lähetettiin toinen suomalaisista hakemaan poikien passeja asunnosta. Hollantilainen ja Leo Tham jäivät poliisiasemalle. He yrittivät tehdä vastarintaa kun heille tuotiin käsiraudat, mutta poliisit iskivät heitä pampulla päähän, panivat heidät käsirautoihin ja veivät kellarissa oleviin pieniin selleihin. Heille luvattiin, että he mahdollisesti pääsevät seuraavana aamuna ulos.

Seuraavana aamuna, lauantaina, aloitettiin kuulustelut. Tällä kertaa oli myös tulkki läsnä. Pojat saivat selville, että joku kahvilassa istunut ilmiantaja oli kertonut heidän laulaneen erään kreikkalaisen kommunistin kirjoittamia kiellettyjä lauluja. Pojat eivät olleet kuulleet edes miehen nimeä ja he vakuuttivat etteivät osaa ainoatakaan kreikkalaista laulua. Kuulustelijat eivät välittäneet siitä mitä pojat sanoivat. Heiltä otettiin sormenjäljet ja heidät vietiin takaisin selleihin.

Samana päivänä heidät siirrettiin käsirautoihin toisiinsa sidottuina poliisiasemalta varsinaiseen vankilaan, jossa heidät valokuvattiin ja rekisteröitiin.

VALLANKUMOUKSELLISIA AIKEITA JA MURHASUUNNITELMIA

Tässä vankilan sellissä he viettivät kolme yötä. Heidän lisäkseen oli sellissä kaksi kreikkalaista, joista toinen oli fysiikan professori Ari. N. Poulianos. Pojat saivat kuulla, että hän oli viettänyt vankilassa 34 päivää syytettynä kommunismista ja hallituksenvastaisista mielipiteistä.

— Osoituksena siitä, kuinka valtavassa hermopaineessa joutuu elämään, kun ei tiedä mitä seuraavana päivänä tapahtuu, on se, että 36-vuotiaan professori Poulianoksen musta tukka oli parissa viikossa muuttunut lumivalkoiseksi, kertoi Leo Tham.

Professori Poulianoksenkaan kohtalosta ei muu maailma tiedä mitään. Hänet on mm. kutsuttu lähiaikoina Wienissä pidettävään kansainväliseen kongressiin.

Pojat viettivät sellissä, jossa ei ollut vuoteita eikä tuoleja, lattialla istuen lauantaiyön, sunnuntain ja maanantain. He saivat leipää sellin muilta vangeilta. Vankilan puolesta he saivat ruokaa, epämääräistä makaronimuhennosta, ensimmäisen kerran maanantaina.

Maanantaina heitä myös kuulusteltiin viimeisen kerran. Tilanne oli selvästi kiristynyt. Leo Thamia pidettiin ilman muuta kommunistina, koska hän oli Neuvostoliiton naapurimaasta. Hänen väitettiin tulleen maahan vallankumouksellisissa aikeissa kymmenen englantilaisen kommunistin kanssa. Hollantilaista vastaan esitetyt syytökset olivat vielä mielettömämpiä. Hänen väitettiin tulleen maahan aikeissa tappaa sisäministeri Patokos. Kävi ilmi, että nämä uskomattomat tarinat oli kertonut kreikkalainen nuorukainen, joka oli viettänyt yhdessä poikien kanssa ensimmäisen yön poliisiaseman sellissä. Ilmeisesti poika oli sepittänyt tarinan omaa asemaansa helpottaakseen.

Poikia vaadittiin allekirjoittamaan kreikankielinen tunnustus. Siihen pojat eivät tietenkään suostuneet, koska eivät tienneet mitä paperissa luki. Pojat vietiin takaisin selliin. Iltapäivällä heille ilmoitettiin, että he mahdollisesti pääsevät ulos seuraavana päivänä ja tulevat karkoitetuksi maasta. Näin heille oli kuitenkin kerrottu joka päivä, joten he eivät enää siihen paljon luottaneet.

Seuraavana aamuna he kuitenkin pääsivät pois. Eivät toki vapaiksi. Kolmen vartijan saattamana pääsi Leo Tham asuntoonsa hakemaan tavaroitaan. Hänen oli määrä lähteä iltapäivällä lähtevällä koneella Frankfurtiin. Hänelle annettiin puolen tunnin aikaa siistiytyä ja koota tavaransa. Vartijat veivät hänet lentokentälle. Lentokoneessa hän sai passinsa ja paperinsa.

— Kun istuin vankilassa, se tuntui uskomattomalta, ja kun olin päässyt vapaaksi tuntui sekin uskomattomalta.

(Jatkoa sivulta 3)

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Jussi Murre, Toronto, Ont., täyttää perjantaina syssykuun 1 pnä 77 vuotta.

Anni Palo, R. R. 1, Whitefish Ont., täyttää sunnuntaina, syyskuun pnä 70 vuotta.

Heikki Ellmen, Whitefish, Ont., täyttää maanantaina, syyskuun 4 pnä 76 vuotta.

Jalmari Tähti, Toronto, Ont., täyttää maanantaina, syyskuun 4 pnä 76 vuotta.

John Mäkikangas, South Porcupine Ont., täyttää tiistaina, syyskuun 5 pnä 77 vuotta.

George Saivo, Port Arthur, Ont., täyttää keskiviikkona, syyskuun 6 pnä 68 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Rahaa vähällä vaivalla

Amerikkalaisen elokuvan Länsi-Euroopan tunkeutumisesta on kirjoitettu jo paljon. Mikä amerikkalaisia elokuvamiehiä Euroopassa kiinnostaa, siitä antavat havainnollisen kuvan muutamat tilastotiedot. 55 prosenttia tuloistaan amerikkalaiset filmiyhtiöt saavat nykyisin tuotteitensa ulkomaisista esityksistä. Mitä Länsi-Euroopan tulee on siitä tullut paitsi markkinointialue, myös amerikkalaisten elokuvien valmistuspaikka. 55:stä amerikkalaista alkuperää olevasta viime vuonna Länsi-Euroopassa yhden tavallisen viikon aikana esitetystä elokuvasta oli 32 kuvattu Euroopassa. Samoin 275:stä Italiassa viime vuonna valmistuneesta elokuvasta oli 175 Hollywoodin rahoittamia.

Halpa "filmien raaka-aine" — ammattitaitoiset näyttelijät, asiantunteva tekninen henkilökunta, suotuisat luonnonkuvaukseen soveltuvat olosuhteet — siinä tekijöitä, jotka voimakkaimmin imponoivat amerikkalaisia elokuvamiehiä. Englannissa esimerkiksi filmiin kiinnitettyjen näyttelijöiden ja teknisen henkilökunnan palkkakuluihin kuluu 10—20 pros. vähemmän varoja kuin Yhdysvalloissa.

Amerikkalaiset filmimiehet muuttaisivat mielihyvin Lontoon, Rooman, Madridin tai Pariisin Hollywoodin sivuosastoiksi. Jo nykyisin 80 prosenttia Englannissa valmistuneista filmeistä on amerikkalaisten tukemia. Lähimpien viiden vuoden aikana amerikkalaisten rahoitusprosentin odotetaan laajenevan 90:een, kun se vielä 10 vuotta sitten oli alle kahdenkymmenen.

Niin nurinkuriselta kuin asia tuntuukin samaiset amerikkalaiset pääomasijoitukset Englannissa tuotettaviin elokuviin nauttivat Englannin valtion avustuksia, jotka on tarkoitettu maan kansallisen elokuvatuotannon kehittämiseen. Englannin valtio on maksanut eräälle amerikkalaiselle tuottajalle 50,000 puntaa siitä, että elokuva on tuotettu Englannissa ja sen jälkeen tämä sama amerikkalainen sai vielä 100,000 puntaa elokuvan vuokrauksesta.

Amerikkalaisten vaikutus on tuntuva myös Ranskan ja Italian elokuvatuotannossa. Muuan ranskalainen senaattori totesihan amerikkalaisten pitävän Ranskan elokuvan henkeä omissa käsissään. Espanjassa valmistettuihin elokuviin amerikkalaiset tuottajat käyttivät vuonna 1965 25 miljoonaa dollaria.

Ei voida väittää, että kaikki Hollywoodin sijoittamat rahat käytettäisiin vain vakiotyyppisten lännenfilmien tai rikoselokuvien valmistukseen. Niillä valmistetaan kyllä toisenlaisiakin elokuvia. Suuri joukko on kuitenkin halpaa, tasapaksua laatua, jolla Hollywood tekee rahaa vähällä vaivalla. — Dmitri Gudkov.

SACCON JA VANZETTIN OIKEUSMURHASTA USA:SSA 40 VUOTTA

40 vuotta sitten elokuun 23 päivänä kertoivat lehdet kautta maailman kuolemantuomion täytäntöönpanosta Yhdysvalloissa, Bostonissa. Sähkötuolissa oli elokuun 22 päivän viimeisinä tunteina 1927 teloitettu italialaissyntyiset työläiset Nicola Sacco kenkätehtaan työläinen ja Bartolome Vanzetti, entinen leipuri ja kalkkitehtaan työläinen, sittemmin kalakauppias.

Elokuun 23 päivän aamuna kohotettiin myös Helsingin Työväentalon lippu puolitankoon Saccon ja Vanzettin muistoksi. Vanhemmat ihmiset muistavat vielä tänään, millainen maailmanlaajuinen taistelu oli käyty Saccon ja Vanzettin pelastamiseksi kuolemalta.

Nuorelle polvelle Saccon ja Vanzettin nimet ovat tuntemattomia eikä niitä haluta tunnetuiksi tehdäkään: Otavan Isolle tietosanakirjalle nämä nimet ovat aivan tuntemattomia ja Uusi Tietosanakirja kertoo heistä runsaalla kahdeksalla rivillä. Sen sijaan heidän tarinaansa voi tutustua Howard Fastin kirjoittaman kirjan pohjalla, johon seuraava selostus oleellisesti nojautuu.

RIKOS VUODELTA 1920

Saccon ja Vanzettin jutun juuret ulottuvat vuoteen 1920, jolloin huhtikuun 15 päivänä South Braintreen kaupungissa Massachusettsin osavaltiossa tapahtui tarkasti suunniteltu palkkarahojen ryöstö, johon liittyi myös kahden palkkarahoja kuljettaneen miehen murha.

Silminnäkijöiden todistuksista saatiin kaksi johtolankaa rikoksen suorittajista: heillä oli käytettävissään auto ja he olivat ilmeisesti italialaisia. Näiden perusteella ryhdyttiin juttua kerimään edelleen — etsittiin auton omistavia italialaisia ja poliisi päätyi Boda-nimisen miehen autoon, joka oli tuotu korjattavaksi Johnsonin omistamaan autotalliin. Muutamien päivien kuluttua tulivat autoa hakemaan Boda ja kolme muuta italialaista.

Noihin aikoihin oli Yhdysvalloissa käynnissä vasemmistolaisiksi tunnettujen ulkomaalaisten joukkokarkotus ja tätä uhkaa välttääkseen olivat Boda ja hänen toverinsa päättäneet kätkeä heillä ollutta vasemmistolaista kirjallisuutta. Tässä yritettiin käyttää hyväksi Bodan autoa. Kun siis miehet tulivat sitä hakemaan, autokorjaamon omistajan vaimo ilmoitti asiasta poliisille. Tämä pidätti samana iltana raitiovaunusta kaksi autoa noutamassa ollutta miestä, silloin 29-vuotiaan Saccon ja 32-vuotiaan Vanzettin.

Molemmat pidätetyt puhuivat vain puutteellisesti englantia eivätkä he aluksi käsittäneet mistä oli kysymys. Oikeudessa heidän kielitaidottomuuttaan käytettiin väärin tavalla, joka tuntui harkitulta. Saccon ja Vanzettin juttua tutkittiin yli vuosi ennen kuin heidät tuotiin tuomioistuimen eteen. Siellä jutun käsittely kesti 7 viikkoa ja sen päätyttyä valamiehistö julisti heidän syyllisiksi ensimmäisen asteen murhaan.

JOHDETTU OIKEUS

Oikeudenkäynnin aikana 59 todistajaa todisti syyttäjän puolesta ja vakuutti Saccon ja Vanzettin rikospaikalla olleiksi miehiksi. Toisaalta puolustus hankki syytetyille alibit: rikospäivänä Sacco oli ollut Bostonissa tiedustelemassa passia Italiaan. Vanzetti oli puolestaan ollut huhtikuun 15 pnä hoitamassa ammattiaan kalakauppiaana kaukana South Braintreesta. Nämä alibit todistettiin valaehtoisesti. Todistukset olivat siis täysin ristiriitaiset Syyttäjä ei myöskään voinut todistaa sitä, että murhalaukaukset olisi ammuttu Vanzettin aseella.

Tässä vaiheessa astuivatkin tunteet mukaan oikeudenkäynnissä: elettiin vasemmistohysterian vuosia ja syytetyt tunnustautuivat sosialisteiksi. Raskauttavana asianhaarana oli myös syytettyjen ulkomaalaisuus, italialaisuus, joka amerikkalaisessa rotuhierarkiassa arvioitiin jonnekin vain hieman neekerien ja juutalaisten yläpuolelle. "Esi-isäni istuttivat tälle maaperälle lujan rodun, kirkassilmäisen ja kaunispiirteisin. Me emme siihen aikaan olleet tekemisissä Sacco ja Vanzetti-nimisten kanssa, silloin tiedettiin vain Lodget ja Cabotit ja Brucet ja Winthropit ja Butlerit ja Proctorit ja Emersonit, heitä oli paljon siihen aikaan. Mutta kun nyt katson ympärilleni — missä on tuo rotu?", ajattelee Howard Fastin kirjassa teloituskaupungin Bostonin yliopiston rehtori.

Näin oli oikeudenkäynnin kuluessa luotu tilanne, joka sai monet ihmiset haluamaan että Saccon ja Vanzettin tapaiset miehet joutuisivat syytteeseen ja tuomituiksi murha-asiasta", edelleen Howard Fastia lainataksemme.

OIKEUSTAISTELUN VUODET

Saccon ja Vanzettin syyllisiksi toteamisen jälkeen ei tuomari kuitenkaan langettanut tuomiotaan, vaan hän saattoi tehdä sen Massachusettsin lakien mukaan vasta kun lykkäysanomukset ja vetoomukset oli käsitelty. Ne pitkittivät jutun lopullista ratkaisua aina vuoteen 1927 asti. Tällä välillä syntyi kahden italialaisen työmiehen puolustamisesta maailmanlaajuinen solidaarisuusliike, jossa vaadittiin asian uutta käsittelyä ja syytettyjen viattomuuden puolesta puhuvien todistusten huomioon ottamista.

Myös amerikkalaiset valtalehdet, jotka rikoksen tapahtuma-aikana ja oikeuskäsittelyn yhteydessä olivat tyytyneet vain pieniin, kuiviin uutisiin tapahtumasta, kiinnostuivat protestiliikkeen kehittymisestä ja sen kohteista. Maailmalle esiteltiin niiden palstoilla myös Nicola Saccon perhe — Vanzetti oli poikamies. Saccolla sen sijaan oli Rosa-niminen vaimo ja kaksi lasta, vuonna 1927 lähes 14-vuotias Dante-poika sekä alle 7-vuotias Ines-tyttö, joka oli syntynyt ja kasvanut isänsä vankilassaoloaikana.

Oikeusjutun aikana astui kuvaan mukaan myös Celestina Madeiros-niminen portugalilainen joka pidätettiin toisen rikoksen yhteydessä, mutta joka oli ollut osallisena myös South Braintreen rikoksessa. Hän tunnusti osallisuutensa siihen ja vakuutti Saccon ja Vanzettin viattomuutta. Tätä ei oikeudenkäynnin puheenjohtaja Thayer ottanut huomioon ja kun kaikki oikeusistuimelle esitetyt vetoomukset näin oli käsitelty, oli hän valmis langettamaan tuomionsa. Huhtikuun 9.

(Jatkuu sivulla 3)

PÄIVÄN PAKINA

KENEN ASIALLA?

Oikein tai väärin, canadalaisilla on yleisesti sellainen käsitys, että esimerkiksi ne suuryhtiöiden miehet, jotka olivat "dollari ja vuosi" sopimuksen perusteella hallituksen palveluksessa toisen maailmansodan aikana, eivät loppujen lopuksikaan olleet läheskään niin "uhrautuvaisia" miltä se päältä katsoen näytti.

Muun toimintansa ohella heillä oli mahdollisuus vaikuttaa niin, että heidän sydäntään ja lompakkoaan lähellä olevat yritykset saatiin sijoitetuksi sotatalouden palvelukseen, missä uhattiin "airoihin nojaamisella" kun jotkut sinisilmäiset hallitusherrat puhuivat voittojen rajoittamisesta viiteen prosenttiin.

Jollakin tavoin meistä tuntuu, että "johtavien liikemiespiirien" järjestämä kehitysmaiden avustussuunnitelma, mistä ulkoministeri Paul Martin antoi viime perjantaina niin loistavan kuvauksen, pyrkii vähän muuhunkin kuin uhrimieliseen avunantoon. Tosiasiassa meistä ei vain "tunnu" siltä, sillä itse homman alkuunpanija on sanonut, että samalla kun kehitysmaihin lähetetään lyhyeksi ajaksi johtavia canadalaisia liikemiehiä ja muita heistä nuoremmat saavat sieltä arvokkaita "kokemuksia" omille liikkeilleen.

Mutta syventykäämme asiaan vähän paremmin.

Ulkoministeri Martin tiedoitti lauantaina, että Canadan liikemaailman johtavissa hallinnollisissa tehtävissä olevat henkilöt saavat pian ulkomaisia tehtäviä vapaaehtoisuuden perusteella vasta perustetun uuden avustusjärjestön kautta.

Hänen selostuksensa mukaan montrealilainen liikemies Claude Hebert on perustanut Canadian Executive Service Overseas (CESO) järjestön jota "tukee laaja johtokunta, minkä jäsenet on vedetty canadalaisyhtiöiden ja ammattilaisten korkeimmasta portaasta".

Edellämainittu mr. Hebert on Transparent Paper Products Limitedin presidentti. Hän sanoi, että 33 yhtiön presidenttiä kautta Canadan on jo suostunut tämän uuden järjestön johtokunnan jäseniksi.

"Lopulta meillä tulee olemaan 70 canadalaisyhtiön presidenttiä johtokunnassa", sanoi mr. Hebert. "Järjestö on muodostettu aivan kuin canadalaisyhtiö. Minä olen presidentti ja ne 70 muodostavat minun johtokuntani."

Mr. Hebert sanoi, ettei hän julkaise johtokuntansa jäsenten nimiä ennen kuin sen kaikki 70 paikkaa on täytetty. Hän sanoi Ottawassa annetun edellämainitun mr. Martinin lausunnon vain siksi, että tulee helpommaksi johtokunnan jäsenten värväys.

Mr. Hebertin mukaan tätä uutta avustusjärjestöä ei rasita liiallinen demokratia, sillä se toimii kuten ainakin yhtiö, missä "minä olen presidentti", kuten hän sanoi ja muut 70 "minun johtokuntani".

Ja ulkoministeri Martinkin sai tehtäväkseen vaan mainostaa asiaa, ja sillä siisti, kuten mr. Hebert selitti.

Ulkoministeri Martinin selostuksen mukaan CESO järjestää yhtiöiden johtavien hallintomiesten ja ammattilaisten lyhytaikaisia palveluja kehitysmaiden eräitten pahimpien pulmakysymysten ratkaisemiseksi.

CESO on perustettu, selitti ulkoministeri, ei-voittoa tuottavaksi yhtiöksi, joka työskentelee läheisessä yhteistoiminnassa Canadian University Service Overseas (CUSO) järjestön kanssa. Ensimmäiseksi tällaisia avustajia lähetetään englantia ja ranskaa puhuviin afrikkalaismaihin, mutta hallitus toivoo, kuten mr. Martin sanoi, että tällaista palvelua voitaisiin antaa "moneen muuhunkin maahan".

"Itse" mr. Hebert sanoi:

"Monet meidän (kehitysmaihin lähetettävistä miehistämme tulee olemaan eläkkeelle jääneitä liikemiehiä, mutta monet muut tulevat olemaan nuoria miehiä, kuten CUSOnkin jäsenet, jotka lähetetään heidän yhtiöittensa toimesta ulkomaille kokemusta saamaan."

Toisin sanoen tämän avunannon mukavana "reunaetuisuutena" on se, että eläkkeelle jääneille liikemiehille löytyy sopivaa hommaa, ja että yhtiöt voivat lähettää nuoria hallintomiehiään kehitysmaihin kokemusta hakemaan oman yhtiönsä avustamiseksi. Ties sitten kumpi niistä tulee enemmän autetuksi?

Korkein aikamäärä, minkä CESOn miehet ulkomailla ovat, on tämän suunnitelman perusteella 4 kuukautta, mutta normina on, selitti mr. Hebert, 3-kuukautinen ulkomaanmatka.

Mikäli hallitus ryhtyy taloudellisesti tukemaan sellaista avustustoimintaa, minkä perusteella eläkkeelle jääneitä liikemiehiä lähetetään 3 kuukautta kestäville ulkomaanmatkoille ja nuoria hallintomiehiä eli omistajien perillisiä "kokemusta hakemaan" yhtiölleen, niin se on mielestämme hieman kyseenalainen juttu. Parempiakin läpiä luulisi löytyvän yhteiskunnan varoille.

Olkoon meistä kaukana ajatuskin kehitysmaiden avustamisen vastustamisesta. Mutta huonoa jälkeä tulee silloin jos pannaan pukki kaalimaan vahdiksi.

Jo tämän uuden järjestön perustamisilmoitus — missä mr. Hebert on presidenttinä Jumalan armosta ja "itse" suuruus, joka käyttää värväyksen hyväksi ulkoministeri Martin lausuntoja — viittaa siihen epänormaaliseen ilmiöön, että häntä heiluttaa koiraa.

— Känsäkoura.

Urheilupakinaa liittokokouksesta

Vaikkakin oli jo selostusta viime liittokokouksestamme suppeassa muodossa, tekee mieleni vielä koskettella joitakin kohtia siitä.

Esityslistalla olleista asioista heräsi keskustelua laajemmassakin muodossa liittomme mestaruuskilpailujen avokilpailuiksi "julistamisesta". Asiaa harkittiin tarkoin, mutta päätettiin edelleen pitää ne vain liittomme jäseniä koskevina, koska, jos ne olisivat avokilpailut, olisi niihin haettava lupa AAU:lta, johon liittommekin kuuluu. He määräisivät ajan siinä ymmärryksessä, ja näin ollen on mahdollisuus, ettemme voisikaan niitä suorittaa suurjuhliemme yhteydessä. Siis entinen päätös voimassa.

Vielä keskusteltiin alku ja loppukilpailujen suhteen, vaan siinäkin tuli päätökseksi, että vain loppukilpailut pidetään aikaakaan ei olisi niiden suorittamiseen suurjuhlissa.

Kuitenkin kaikissa avokilpailuissa, mitä seurat järjestävät, voidaan noudattaa A.A.U:n sääntöjä ja siis suorittaa niin alku- kuin loppukilpailut-kin, järjestävän seuran harkinnan mukaan.

Musiikkiväen tuoma ehdotus, suur juhliemme pitämiseksi kuukautta aikaisemmin ei saanut kokouksen kannatusta, vaan yksimieliseksi päätökseksi jäikin, että ensi kesän suurjuhlat taas vietetään elokuun alussa Sudburyssa, johon myöskin musiikkiväki suhtautui myötämielisesti.

Vielä jaettiin taaskin liiton ansiotuneille jäsenille liiton ansiomerkit ja niitä saivat Evert Mäenpää Jehusta, Eric Männistö ja Martha Turkia, Yritykseltä. Valittiinpa edelleenkin "uusi" liittotoimikuntakin, siihen tulivat presidentiksi Ake Hunnakko, sihteeriksi — niin arvatkaapas — rahastonhoitajaksi edelleenkin Len Bostrom ja muiksi jäseniksi: Vilho Heikkilä, Unto Penttinen, Martha Turkia, Eric Junnila, Eino Välkki ja Albert Jalonen, sekä naisjaostoon Elsie Jokinen Bellville, Salme Junnila Yrityksestä.

Tässä tuota taaskin tuli "juttua", toisten jatkoa, kunhan tulee asiaksi.

Urheiluterveisin.

— Vaasan Jukka.

Kilpailukutsu

Täten ystävällisesti kutsumme kaikkia urheilijoita osallistumaan Visan ja Alertsin urheilukilpailuihin, jotka asianomaisella luvalla järjestämme syyskuun 17 pnä alkaen kello 11 ap. Wanupin urheilukentällä.

YLEINEN SARJA 3-ottelu
100 m., pituushyppy ja keihäs.
ALLE 18 V.POJAT 3-ottelu.
100 m., pituushyppy ja keihäs.
NAISET 3-ottelu
100 m., pituushyppy ja kiekko.
ALLE 14 V. POJAT 2-ottelu
100 m., pituushyppy
ALLE 14 V. TYTÖT 2-ottelu
100 m., pituushyppy
ALLE 10 V. POJAT JA TYTÖT
60 m juoksu
Yleinen 800 metrin juoksu

Myöskin kilpaillaan A. Kääriäisen lahjoittamasta kiertopalkinnosta miesten 4x100 metrin juoksussa.

Seuramme ei vastaa mahdollisista loukkaantumisista.

Toivomme runsasta osanottoa näihin kesän viimeisiin kilpailuihimme.

VISA ALERTS
V. Lehti K. Palomäki

Kilpailukutsu

Ainoastaan täten kutsumme SCA-UL:n jäseniä osallistumaan rata- ja kenttäurheilukilpailuihin jotka asianmukaisella luvalla järjestämme Torontossa Tarmolan kentällä lauantaina ja sunnuntaina syysk. 9 ja 10 pnä 1967, alkaen kello 10 ap.

Ohjelma: Olympialais 10-ottelu.

Sarjat: Miesten yleinen, Yli 35 v., alle 21 v., alle 17 v.

Myös pään päällä sunnuntaina varhaisnuorille sopivat lajit.

Toivomme runsasta osanottoa.

Vapaa majoitus vierailevilIe urheilijoille.

Toronton V.- ja U.- seura YRITYS
Unto Penttinen Salme Junnila
Puheenjohtaja Sihteeri

UUSIA MENESTYSROMAANEJA

CATHERINE GAVIN:
VERENPUNAINEN KUU
319 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Italian vapaustaistelun värikkäät ajat ovat "Linnoituksen" tekijän uuden romaanin aiheena. Tapahtumat siirtyvät Kalifornian kultakentiltä pieneen ranskalaiseen kylpyläkaupunkiin, Tuileries'n sihisevien kaasulamppujen kajosta joutilaana vilkkuvalle Rivieralle. Kokoavana voimana on sorretun kansan pyrkimys vapauteen, Italian risorgimento — lyösnousemus. Tosiasioihin perustuva tieto muodostaa luotettavan taustan, jolle rohkea mielikuvitus hahmottaa omalaatuisen kiehtovan aikakauden.

ANNIKKI SANKARI:
SYYSKUUSSA
290 SIVUA — HINTA SID. $4.50

Annikki Sankarin romaanissa seurataan yhden illan, yön ja päivän tapahtumia. Vuorotellen äitiä ja tytärtä. Eevan tyhjään lauantaihin purkautuu kokonainen kokemuksien sarja. Hän tapaa miehen, josta on jo luullut luopuneensa. Hän antaa periksi ystävättärensä houkutuksille ja lähtee ravintolaan. Lujat päätökset murenevat toinen toisensa jälkeen, ilta ja yö jatkuvat pitkään. Aamutunneilla alkaa toisenlainen kierros. Tyttöä etsimässä. Ullamaijan kuutovereiden kotien ovilla hänelle vain puistellaan päätä. Tyttöä ei ole näkynyt.

MARIA ROLNIKAITE:
EN VOI VAIETA
232 SIVUA — HINTA SID. $4.25

Me olemme lukeneet Anne Frankista emmekä voi unohtaa häntä. Tässä on toinen hänen kaltaisensa, hänen ikäisensä tyttö, joka kotikaupungissaan Vilnassa kertoi päiväkirjalleen nuoren elämänsä iloisista tapahtumista. Sitten hän koki kauhun: hirveät uutiset, sodan, eron vanhemmista, elämän ghetossa, umpeen muurattujen katujen sokkeleissa. Maria ei luopunut muistiinpanoistaan. Pieniä paperipalolle hän teki tunnontarkkoja merkintöjä. Keskitysleirillä hän jatkoi kirjoittamista — sementtisäkkien riekaleisiin. Kun paperi loppui, hän opetteli asiat ulkoa, painoi ne verikirjaimin mieleensä. Muistiensa halu auttoi häntä kestämään.

"Jälleen yksi niitä kirjoja, joihin soisin jokaisen ihmisen tutustuva, joita soisi luettavan, ajateltavan. Ei pidä unohtaa — olemme edelleen vastuussa." — Ilmari Jäppinen, Jyväskylän Ylioppilaslehti.

DAPHNE DU MAURIER:
HAUKAN LENTO
315 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Aurinkolaseja, huiveja, matkapostikortteja. Roomalaisen hotellin aula kiehuu amerikkalaisista ja englantilaisista turisteista. Kiihtyneiden naisten ahdistama opas on tukehtumaisillaan. Tunnelma on katossa, sillä edessä on lupaava ilta, "Rome by Night". Mutta lähtöhetkellä kaksi puuttuu.

Näiden kahden Via Venetolla harhailevan opettajattaren tähden opas, Armino Fabbio tekee harkitsemattoman eleen. Naisten hurskas päivitte'y sai hänet työntämään suhteettoman määrän liiroja kerjäläisen kouraan. Tämä samainen vanhus murhataan. Tämä sinetöi Arminon tulevan kohtalon, hän joutuu jännittävien, mystillisten tapahtumien verkkoon. Vahva kirja — Rebekan veroinen.

NIKOLAI LESKOV:
VALITUT KERTOMUKSET
401 SIVUA — HINTA. SID. $3.60

Nikolai Leskov on venäläisen kirjallisuuden yksinäinen susi, jonka tuotanto aikalaiskriitikot kaltoin kohtelivat. Ensimmäisissä kertomuksissaan ja romaaneissaan, hän taisteli maaorjuutta vastaan ja arvosteli vallankumouksellisen sivistyneistön nihilistisiä aatteita. 1870-luvulla hän kirjoitti tuotantonsa ansiokkaimman osan, joka kuvailee maalaismiljöötä, papistoa ja lahkolaisia. Tältä kaudelta ovat peräisin useimmat kertomukset Juhani Konkan toimittamassa teoksessa.

Kertomuksissa levittäytyy eteemme yhdeksännentoista vuosisadan tsaarivaltakunta. Kertomusten realismiin ja satiiriin yhdistyy usein annos tyypillisesti slaavilaista sadunomaisuutta. Mestarillisesti toteutettu juonilaines ja loistava sanallinen ilmaisu tekevät niistä nautittavia kokonaisuuksia.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

JÄLKIMUISTOJA NIILTÄ SUURILTA JUHLILTA

Jatkoa

Ehkä juhlan iäkkäin osanottaja oli Suomesta Vaajakoskelta, 89-vuotias emäntä Saara Koskelainen. Tätä emäntää ei näytä vuodet painavan. Hän esitti reilusti paikkakuntansa työläisten tervehdyksen ja toivoi pitkää ikää kaikille juhlavieraille. Hänen pojan poikansa huomauttikin, että mummu on paljon riskimpi matkamies kuin hän.

Sitten niitä virallisia tervehdyksiä ja sähkeitä. Niitä oli pitkä liuta. Ensikerran huomasin että näissä juhlissa oli Suomen suurlähetystön edustaja, Mr Pertti Raudas esittikin hyvin kansanomaisen tervehdyksen mikä sai lämpimän vastaanoton.

Mielestäni sudburylaisen Aatu Koivulan juhlapuhe oli hyvin ajankohtainen. Sen lopussa hän teki vetoomuksen lehtiemme avustamisen puolesta. Vähän jälkeen tuon puheen jouduin keskustelemaan erään tuttavani kanssa tästä asiasta. Hän tuntui olevan vähän vastenmielinen tekemään lahjoitusta, koska hän tilaa lehtiä niin sen pitäisi riittää. Koetin selittää kykyjeni mukaan, että tuon pikkuliikkeen tulot eivät riitä peittämään niitä nykyaikaisia menoja jotka ovat nousseet tänäkin kesänä huomattavasti; työsopimukset on tehty ja palkkoja on täytynyt nostaa sillä jos ei makseta palkkoja aikaansa vastaavasti, niin lehtiäkään ei saada. Tämä on meidän kaikkien ymmärrettävä. Toiselta puolen en usko olevan yhtään lehden lukijaa joka ei voisi tehdä pientä lahjoitusta ja tällä tämä seikka on täysin korjattu, eikä kukaan joudu kärsimään köyhyydestä tämän tähden. Mutta sitten me kärsitään jos lehtiä ei enää tule. Tämä pitäisi painaa jokaisen mieleensä. Asia on vain autettu sillä, että jokainen käy käsiksi tähän joukkotyöhön. Mies myönsi että taitaa asia niin olla ja lupasi tehdä lahjoituksen ensi tilassa.

* * *

Kuorojen ja soittokuntien yhteisesitykset olivat hyvin arvokkaat näilläkin juhlilla ja toiset numerot nousivat hyvin korkealle taiteelliselle tasolle. Paljon oli tehty työtä tämän kaiken aikaansaamiseksi. Näiden lisäksi näillä juhlilla esiinty lapsijoukko, joka esitti Englannin kielellä Canadan Centennial ohjelma sarjan. Laulu ja kuorolausuntaesityksenä josta uhkui rakkaus tätä synnyinmaata kohtaan. Esitys palkittiin runsain suosionosoituksin.

* * *

Jaa, mutta se ruokapuoli oli näilläkin juhlilla aivan ylenpalttinen. Kahvia tarjoiltiin ulkoravintolassa ja sitä meni melkein kuin vettä Niagaran putouksesta. Siellä varmaan oli senkinlaisia juhlavieraita joilta tohtori oli kahvin tykkänään kieltänyt, mutta eihän juhlahumussa ehdi tällaisia seikkoja ajattelemaan.

Sitten niitä "raskaita aterioita" tarjoiltiin ravintolahuoneen molemmilta lattioilta ja kiirettä näytti olevan kaikkialla. Kyllä emäntäväki sai hikoilla, mutta reilusti he täyttivät tehtävänsä "Suupcikina" siellä hääri entisiä urheilumiehiä, kuten John Mäki ja Emppu Ristonen y.m. joiden nimiä en tiedä. Mutta ruokatavaraa siellä meni tonnikaupalla, vaan onhan sitä riittämiin.

Siellä ruokalan tungoksessa kaksi Amerikan puolen miestä juttelivat kielen käytöstä yleisillä paikoilla. Erkki Pennsylvaniasta ja Kalle Floridasta. Erkki kertoi kerran nuorena miehenä pyrkineensä jonossa elokuvateatteriin. Tällöin hänen varpailleen astui sellainen raskas tyttö. Siitä hän vähän "kuohahti" ja lausui "saatanan lehmä!" eikä tiennyt että hän oli suomalainen tyttö. Tyttö katsoi vähän pitkään ja lausui: "Eipähän ole kuullut että sonnit valittaisivat". Sen jälkeen ei hän ole koskaan kiroillut yleisillä paikoilla.

Mutta mitään tällaista ei näissä Tarmolan tungokissa tapahtunut. Siellä voi kyllä joku astua toisen varpaille, mutta se oli vain enempi sitä rakkautta joka voi johtaa uusiin tai uudistetuun avioliittoon. Niitähän on aina syntynyt näiden suurien juhlien aikana.

* * *

"Ne kulkevat vuosien saatot
ja mies polvet vaihtuu ain.
Missä ennen uurasti taatot
pojan poikia kohtaat vain."

Tämän entisen kuulemani runopätkän omistan portarthurilaiselle Antti Pitkäselle, joka sieltä urheilukentältä saapui sinne kahvituvan ympärille. Hän oli hyvin innoissaan ja kertoi kuinka siellä hänen lastensa lapset ovat nousemassa johtavien urheilijoiden joukkoon. Antti kertoi, että jonkun vuoden perästä hän asettaa oman sukujoukkueen koko liittoa vastaan viestin juoksussa. Onnittelen sinua Antti ja sydämestäni toivon että kaikki tuo onnistuisi täysin.

* * *

Lauantai iltaa menimme istumaan sinne Monarch Park Collegiate koululle. Se on yksi mahtavampia kouluja Torontossa. Tämän koulun yhteyteen on rakennettu erikoinen teatterisali, jossa voidaan esittää filmejä tai "elävää" teatteria. Salissa on paljon tilaa ja kohoavat penkkirivit, joten näköala on kaikilla hyvä. Kesäkuumalla hikoilimme ulkona, mutta sisälle mentyä tunsimme raittiin ilman tuulahduksen. Täällä esitettiin tämän festivaalin juhlanäytelmä "Kuriton sukupolvi". Se on yhden suomalaisen huomattavan kirjailijan, Mika Waltarin kirjoittama ja kuten käsittää saattaa, eivät tällaiset kirjailijat huonoa tekelettä laita ulos käsistään. Näytelmä on todella hieno ja aihekin aivan ymmärrettävä Pikkusen suuruuden hulluuteen "hurahtanut" rouva, halveksuu näytelmässä miestään joka on täysin lujilla tieteen parissa työskennellessä. Rouva saa mukaansa vielä lapsetkin joista kehittyy jonnin joutavia ihmistaimia. Heillä näytti olevan kaikki metkut joita ei tavallinen kansalainen voi hyväksyä. Aihepiiri on siis todentuntoinen ja se on höystetty sopivalla huumorilla.

Alussa on valta kurittomalla sukupolvella, johon kuuluu myöskin talon rouva. Mutta kun professori saa tieteellisen tehtävänsä ratkaistua hän ikäänkuin herää ja rupeaa saattamaan näitä perheasioita oikealle tolalle. Lapsista tulee kunnollisia opiskelijoita ja rouvakin käy kovat tutkimukset läpi.

Pääosalla tässä näytelmässä esiintyi Eino Tarvainen, joka on tehnyt tätä näyttämötyötä Torontossa 40 vuotta. Pitkä aika. Kunnia sinulle Eino joka selvisit tästäkin osasta liehuvin lipuin. Mutta niin selvisivät toisetkin näyttelijät, että esitys oli tavallista korkeammalla tasolla kansan näyttämöiksi. Siksi lähetänkin teille kaikille ajatuksellisen kukkavihkon ja suudelman päälle.

Näytelmässä esiintyi myöskin entinen näytelmäkaverini E. Lassila. Entinen ja varma jämeryys on pysynyt miehessä, vaikka onkin seilannut avioliiton satamaan, omaten herttaisen vaimon ja pian aikuiseksi tulevan tyttären. Muistan sinut aina kun olit "Lukkarina" "Seitsemässä veljeksessä".

Näytelmästä jäi ainakin meille ukkomiehille sellainen opetus että kotikuri pitää olla. Niinpä Ivari Kitunen jo seuraavana aamuna siellä kortteeripaikassa kivahti vaimolleen kun hän huomasi vieraan miehen housut tuolin karmilla, "että kuka on tämä sinun villi karjusi!"

Juhlien päättäjäiskonsertti muodostui tänä vuonna erikoisen kauniiksi ja arvokkaaksi. Ei ollut yhtään heikkoa ohjelmanumeroa. Tämä konsertti oli erikoisesti järjestetty Canadan satavuotisen valtiollisen toiminnan kunniaksi ja se pidettiin juuri samassa juhlasalissa missä oli näytelmän esityskin.

Ohjelman esittäjät olivat erikoisesti pukeutuneet tätä tilaisuutta varten. Sudburyn kuoro ja Melody orkesteri antoivat kerrassaan erikoista silmänruokaa. Ai ai, jai, ne naisten puvut olivat melkein miljoonan dollarin arvoiset.

Nyt vasta käsitän miksi Sudburyn ympäristön Suomi-viikko ja sen ohjelmat onnistuivat niin mahtaaasti. Minusta tuntuu, että Järjestömme kulttuurivoimat antoivat juhlalle hyvän ja rakentavan panoksen. Näitä voimia ei voida ali-arvioida.

Mahtava juhlasali, hienot moniväriest valaistuslaitteet, yli kaksisatainen ohjelman esittäjäin joukko, jossa oli monta orkesteria sekä laulukuoroa, tanssijoita ja voimistelijoita.

Ohjelmassa oli paljon yhteisesityksiä, joissa kaikissa oli paljon voimaa. Mutta siinä ohjelman puolivälissä kun Leo Niemi johti sovittamansa "Vapauden aamu" laulun, niin sellaisia ei ole monasti kuultu Canadan suomalaisten esittämänä. Tässä juhlakonsertissa sen sai kuitenkin kuulla monisatapäinen juhlayleisö. Tämän arvokkuuden tuntui käsittävän jokainen salissa istuja, koska suosionosoituksista ei meinannut tulla loppua.

* * *

Me jotka olemme kulkenut vuodesta toiseen näillä järjestömme ja urheiluliittomme suurilla juhlilla, emme olleet niinkään yllättyneitä kuin oli Toronton Centennial komitean edustaja mr. T. B. Grager. Hän joka on järjestänyt tuossa miljoonakaupungissa noita juhlamenoja, oli suorastaan hämmästynyt ohjelman korkeasta tasosta ja tietenkin siitä, että tuo pieni vähemmistökansallisuuksiin kuuluva joukko voi saada tällaista aikaan, koska suuremmatkaan kansallisuudet usein vain polttavat valoja turhan takia, saamatta mitään ihmisten mielenkiinnon kohdetta.

Lopuksi en malta olla mainitsematta siitä Toronton "Mixtette" esityksestä. Tämä nuorisojoukko lauloi englannin ja ranskan kielellä, joka seikka jo kuvastaa esittäjien taiteeseen syventymistä sekä pyrkimystä maailman kansalaisten joukkoon. Sattuu niin ensivuoden juhlassa saamme kuulla esityksen kolmella kielellä. — H.

SACCON JA VANZETTIN OIKEUSMURHASTA USA:ssa 40 VUOTTA

(Jatkoa sivulta 2)

pnä 1927 tuomari Thayer julisti kuolemantuomion, joka piti panna täytäntöön Charlestownin vankilan sähkötuolissa heinäkuun 10 pnä. Tuomion täytäntöönpano siirtyi päivästä toiseen kunnes heinkuun 22 pnä oli kaikki mahdolliset vetoomukset esitetty.

VIIMEISET VETOOMUKSET

Viimeisen päivän vetoomuksiin kuului Italian diktaattorin Mussolinin vetoomus Yhdysvaltain presidentille Calvin Coolidgelle. Mussolini oli joutunut omassa maassaan ankaran painostuksen alaiseksi — olivathan Sacco ja Vanzetti italialaisia ja miljoonat italialaiset katsoivat heidän teloituksensa kohdistuvan kansallisena loukkauksena ja rikoksena koko Italiaan. Mussolini ymmärsi käyttää tätä mielialaa hyväkseen, mutta teki sen vasta uhattua teloituspäivänä ja siten että saattoi olla varma vetoomuksensa epäonnistumisesta.

Calvin Coolidge, joka oli USAn presidentti vuosina 1923—1929, oli itsekin asunut Massachusettsin osavaltiossa ja toiminut sen kuvernöörinä. Hän oli tullut tunnetuksi hitaudestaan ja lakonmurtamiskyvyistään, joita hän oli kokeillut mm. Bostonissa. Mussolinin armonanomukseen — siinä ei väitetty oikeudenkäyntiä laittomaksi eikä tuomiota vääräksi, vaan anottiin vain armahdusta — presidentti suhtautui ymmärtäen sen propagandistisen merkityksen, mutta kohauttaen muuten olkapäitään: Minä en voi puuttua asiaan, se kuuluu Massachusettsin kuvernöörille. Coolidgeen eivät vaikuttaneet myöskään mielenosoitukset Yhdysvaltain suurlähetytöjen edustalla kaikkialla maailmassa, Lontoossa, Pariisissa, Marseillesissa, Berliinissä, Hampurissa, Moskovassa(Pekingissä, Kalkutassa, Brysselissä, latinalaisen Amerikan pääkaupungeissa, Etelä-Afrikassakin.

Yhtä taipumattomaksi osoittautui teloituspäivänä Masshachusettsin kuvernööri, jonka luona kävi yhtenäisenä virtana tuomion siirtämistä vaativia ihmisiä, pappeja ja runoilijoita, professoreita ja kirjailijoita, tuomittujen omaisia ja ystäviä.

TELOITUSPÄIVÄN ILTA

Kaikki vetoomukset, kymmenien tuhansien ihmisten mielenosoitukset Bostonissa, New Yorkissa ja muissa Yhdysvaltain kaupungeissa olivat turhia, teloituspäivä valui vääjäämättömästi iltaan. Näin kuvaa viimeisiä hetkiä Howard Fast.

"Bostonin kaupunkia verhosi kuin suuri synkkä vaate, ja kaupungissa oli tuskin miestä, naista tai lasta, joka ei olisi koko ajan ja toisinaan tuskaisesti ollut tietoinen, mitä Valtionvankilassa tapahtui. Charlestownin pienellä niemekkeellä sijaitseva vankia hohti kirkkaasti valaistuna, vanginvartijat kyyhöttivät arkoina ja huolestuneina konekivääriensä takana. Ja niin vankilassakin viimeinen tunti kului loppuun ja tuli hetki, jona ensimmäisen noista kolmesta miehestä oli kuoltava."

Ensimmäisenä istui sähkötuoliin Celestna Madeiros, todellinen varas ja murhamies. Kahdentuhannen voltin sähkölataus johdettiin hänen ruumiinsa lävitse, vankilan valot himmenivät ja vahvistuivat jälleen ja Celestina Madeiros oli kuollut.

Toisena teloitettiin Nicola Sacco, kolmantena Bartolomeo Vanzetti, jonka viimeiset sanat ennen teloitusta kuuluivat: "Haluan sanoa teille, että olen syytön. En ole koskaan tehnyt mitään rikosta — joitakin syntejä kyllä — mutta en koskaan mitään rikosta . . . !"

REAKTIO MAAILMALLA

Saccon ja Vanzettin teloitus vaikutti iskun tavoin kautta maailman. Viimeiseen asti oli elätetty toiveita, että jo aikaisemmin lykätty tuomio viime hetkellä peruutettaisiin että asia sittenkin käsiteltäisiin uudelleen ja asiallisesti. Näin ei ollut tapahtunut ja yli 50 miljoonan ihmisen laskettiin osallistuneen aktiivisesti vastalausemielen osoituksiin kaikissa maanosissa.

Saccon ja Vanzettin oikeusmurha ei ole ainoa, mutta lajissaan äärimmäisen räikeä näyte siitä, miten oikeusistuin saatetaan demokratiaa julistavassa maassa alistaa noitavainojen yleisen mielipiteen kiihoituksen ja ennakkoluulojen välikappaleeksi.

Köyhät ja rikkaat maat

Elintarviketuotanto ei pysty kilpailemaan räjähdysmäisen väkiluvunlisäyksen kanssa. Yhä useammat näkevät nälkää. Intiassa nälkäiset ihmiset ovat joutuneet henkensä pitimiksi tekemään mitä tahansa: ryöstöjä, henkirikoksia, varkauksia. On myös väitetty, että Bolivian intinaant ovat valmita ruoka-annoksen edestä tekemään murhan.

★

Tunnetuimmat tutkijat yksi toisensa jälkeen ovat luopuneet toiveikkuudesta ja ennustavat nyt — tietenkin tieteellisin perustein — jatkuvaa nälän lisääntymistä maailmassa. 1980-luku on heidän arviointiensa mukaan kriittisin ajankohta. Silloin kohtaa maailmaa pahin nälänhätä, mitä sitä koskaan on kohdannut.

Nämä tiedot eivät ole sattumanvarassa arvioita, vaan kaikki asiaa koskeva tietomäärä on koottu YKn elintarvikejärjestön FAOn käytettäväksi kertoo Erik Nord Norjan Ulkopoliittisesta Instituutista. Ei myöskään näytä siltä, että "rikkaat maat" voisivat tyydyttää kehitysmaiden elintarvikealijäämän, vaan kehitysmaiden itsensä osalle jää pääosa tarpeen tyydyttämisestä.

KEHITYSMAA-APU

— Entä kehitysmaa-apu?

— Suuri osa kehitysmaa-avusta menee takaisin todellisuudessa rikkaisiin maihin muodossa tai toisessa kuten korkoina jne. Kehitysmaiden valuutantarve on lisääntynyt vuoden 1954 7.5 miljardista dollarista nykyiseen 40:een miljardiin. On itsestään selvää, että kehitysapu ei kasva samassa määrin kuin elintaso nousee rikkaissa maissa. Tämän vuoksi on helposti ennustettavissa se ikävä puoli asiassa, että maailma jakautuu kahtia (tai on osin jo jakautunut, rikkaisiin maihin, jotka muodostavat kolmasosan maailmasta ja köyhiin maihin jotka muodostavat kaksi kolmatta osaa. Tämä ei lupaa ainakaan rauhanomaisen kehityksen kannalta hyvää tulevaisuudessa.

Esimerkkinä voidaan konkreettisesti osoittaa, että milloin kuilu rikkaitten ja köyhien maiden välillä muodostuu liian suureksi, se johtaa sosiaalisesti ja poliittisesti tulenarkoihin tilanteisiin. Hyvin monet konservatiivisetkin kehitysapuasiantuntijat ovat kaivaneet esille Marxinsa tilanteen vuoksi: köyhät tulevat köyhemmiksi, rikkaat rikkaammiksi, tilanne on kypsä vallan kumoukselle. Monet ovat sitä mieltä, että vaikkakin kurjistusmisteoria ei ole pitänyt paikkaansa teollistuneissa maissa, se pitää sitä kehitysmaissa.

ESTEITÄ KEHITYKSEN TIELLÄ

— Mitkä sitten estävät kehitystä parempaan?

— Näyttää siltä, että koko kehitysmaiden problematiikka on alistettava uudelleenarvioinnin kohteeksi.

Kun tutkitaan kehitystä estäviä seikkoja voidaan ne jakaa kahteen osaan. Niihin esteisiin, joita rikkaat maat asettavat kehityksen tielle, ja niihin, jotka johtuvat kehitysmaiden omista yhteiskunnallisista oloista.

Ensimmäinen ryhmä voidaan johtaa rikkaitten maitten kauppasysteemeihin jotka rakentuvat tietysti niitten omalle edulle. Köyhät maat ovat — siirtomaa-ajoista lähtien — rikkaitten maitten sateliitteja taloudellisesti, eivätkä ne ole pystyneet vaikuttamaan kaupan kehitykseen toivomallaan tavalla. Köyhistä maista on muodostunut rikkaitten maitten raaka-ainelähteitä, eikä niitten oma teollisuus ole päässyt kehittymään eteenpäin. Poliittisen riippumattomuuden kanssa tämä ei ole tietenkään sopusoinnussa. Tämä on jokaisen todettavissa esimerkiksi USA:n latinalaisen Amerikan suhteita tarkasteltaessa.

RAAKA-AINEITTEN HINNAT LASKEVAT

Yksi kehitysmaiden suurimmista vaikeuksista on siinä, että raaka-aineitten hinnat ovat olleet kauan — ja näyttävät pysyvän — laskusuunnassa, kun taas valmistavarat ja ne, joita kehitysmaat joutuvat ostamaan, ovat jatkuvassa nousussa. Tämä lisää automaattisesti meidän hyvinvointiamme, koska tavarat, joita me tuotamme halpenevat ja meidän viemämme tavaran hinnat puolestaan nousevat.

Tämän kehityksen tuloksena köyhät maat ovat menettäneet 13 miljardia dollaria kymmenvuotisperiodina 1950—1960 YK:n suorittamien laskelmien mukaan summa on ollut jopa kolme—neljä kertaa suurempi.

KANSAINVÄLISET KONSERNIT

Muuan este köyhien maiden taloudelliselle kasvulle, mikä ei aikoinaan vaikuttanut meidän teollisuuteemme, on se, että suuret määrät raaka-aineresursseista on kansainvälisten konsernien hallinnassa, joilla puolestaan on maailman laajuiset intressikentät. Nämä konsernit ajavat tietysti vain omia etujaan. Tämä koskee etenkin latinalaista Amerikkaa, jonka luonnonrikkauksia hallitsevat ulkomaiset yhtiöt vähintään 40 prosenttia.

Tämä johtaa puolestaan siihen, että maa ei voi valvoa omaa talouttaan eikä suunnitella sitä. Kansainvälisten konsernien maasta saamaa voittoa ei myöskään investoida takaisin siihen maahan, josta rahat

(Jatkuu sivulla 4)

Menin Kreikkaan töihin – minut vangittiin . . .

(Jatkoa sivulta 2)

mattomalta, kertoi Leo Tham. Koko aikana en ollut saanut lähetetyksi minkäänlaista tietoa kotiväelle Suomeen, he saivat tietää tapauksesta vasta kun olin kotimaassa.

Leo Thamin hollantilainen toveri sai kaksi päivää aikaa poistua maasta autollaan ja hänelle osoitettiin tie, jota hänen piti ajaa. Hänen mukanaan lähti Kreikasta myös toinen suomalainen, joka ihme kyllä oli saanut olla vapaana koko ajan sen jälkeen kun oli tuonut omaisensa ja Leo Thamin passin poliisiasemalle.

ILMIANTO RIITTÄÄ VANGITSEMISEEN

— Vankilassa istuessamme, saimme kuulla, että Kreikan sotilashallituksella on viisi vankilasaarta, jossa on 5,000—6,000 vankia. Kahden päivän aikana siihen vankilaan, jossa me olimme, tuotiin 24 uutta vankia ja se on kuulemma vähäinen määrä verrattuna vangittujen määrään sotilasdiktatuurin alkuaikoina.Kreikassa riittää nykyään se, että naapuri ilmoittaa poliisille Senja sen laulavan kiellettyjä lauluja, olevan hallitusta vastaan tms. Pelkkä ilmianto riittää, todisteita ei tarvita. Kuulimme myös, että hallitus eräänä päivänä antoi lähtöpassit noin sadalle poliisillekin, koska ei pitänyt heitä luotettavina.

— Kreikkalainen vankila on kuvaamattoman likainen ja surkea paikka, kertoi Leo Tham. Me olimme erikoissellissä, mutta meille kerrottiin, että alempana olevassa sellissä, joka oli tarkoitettu "tavallisille" ihmisille, oli vieläkin pahempaa. Kuulimme myös huutoja ja valitusta, ihmisiä ilmeisesti myös kidutettiin. Toiletissa sai käydä kaksi kertaa päivässä, ruokaa saimme vasta kolmen päivän kuluttua, ilmeisesti Hollannin konsuli oli vaikuttanut siihen.

— Hämmästyttävältä tuntuu, että Suomen konsuli ei voinut tehdä mitään. Olisi auttanut paljon mielialan kannalta, jos joku olisi käynyt edes katsomassa, edes puhumassa jotakin.

— Minä olen nyt "persona non grata" Kreikassa, en pääse sinne ainakaan tämän sotilasdiktatuurin aikana. Menisin kyllä jos pääsisin, sillä Kreikka on kaikesta huolimatta ihanteellinen lomamaa. Turisti ei huomaa siellä mitään erityistä, mutta pitemmän aikaa oleskellut kyllä. Tilanne on selvästi jännittynyt ja ihmiset pelkäävät ja vaikenevat, jos heiltä kysyy jotakin hiukankin politiikkaan liittyvää. — T. S.

Tehkää Suomi-matkanne

Baltic Steamship Lines

uudella matkustajalaivalla

'Alexandr Pushkin'

Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja

Kulkuvuorot Montrealista:
SYYSKUUN 19
LOKAKUUN 23

Kulkuvuorot Helsingistä:
SYYSKUUN 4
LOKAKUUN 8

Kaikilla matkoilla laiva polkkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei ole mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan kesäkauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin U.S. $312.00.

Tehkää paikkatilauksenne heti osoitteella:

VAPAUS
TRAVEL AGENCY
P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston eri toimikuntien ja komiteain yhteinen kokous on Finnish haalilla keskiviikkona, syyskuun 6 pnä kello 7 illalla. Syystoiminnan järjestelyjen vuoksi kaikki mukaan, please.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin, kello 1—11 ip.

Saapukaa Jehun seurapelitilaisuuteen

Jehun urheilutytöt ja -pojat ovat taas järjestäneet Beaver Laken haalille seurapelitilaisuuden syyskuun 6 pnä, alkaen klo 7.30, jonka täten ystävällisenä kutsuna ilmoitamme. Siis keskiviikkoiltana. Mennäänpä taas suurella joukolla viettämään rattoisa ilta ja auttamaan ja edistämään nuorten urheilupyrkimyksiä.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoista

Kusti Salminen, "Pikku-Penagen" järveltä (Whitefish, Ont.) on lahjoittanut $5.00 ja Toivo Kivi, R. R. 2, Sudburysta, on lahjoittanut $3.00 tämän seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksista

TILATKAA VAPAUS!

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ
CSJ:n Whitefishin haali
ja

noin 6.40 eekkerinalaa maata, tontit No. 5 ja 6, neljännessä Concessionissa, Vermilion joen rannalla, Louise Townshipissa, Whitefish, Ont. Paikka löytyy kaupungista tullessa Penagen tieltä vähän ennen KILPISEN kauppaa oikealle kääntyvän tien vierestä, noin mailin mainitusta tienristeyksestä.

Tarjoukset voi tehdä syyskuun 23 päivään mennessä osoitteella: W. Eklund, Box 69, Sudbury, Ont.

(29-31-2)

Putkitus-, lämmitys-, pelti- ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 675-5647
54 ELM ST. W. SUDBURY

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA

Kerttu Saarenheimo:

TULENKANTAJAT

Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on

303 SIVUA — — HINTA SID. $5.95

Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla

Runsas kuvitus

ryhmän kehityksen kolmivaiheajattelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuuttemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu mm. loin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivokasaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.

Itoisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustoihinsa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, kuten ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Kolme ammuttu kuoliaaksi Norman kunnassa

Kolme henkilöä on ammuttu kuoliaaksi sahalaitoksella, joka on noin 15 mailia luoteeseen Capreolista Norman kunnassa. Tapaus arvellaan olevan kaksoismurha ja itsemurha.

Murhenäytelmän uhrit ovat: Alex Maher, 23-vuotias kotoisin Shiningtreestä, hanmerilainen 27-vuotias Roland Ross ja hänen 24-vuotias vaimonsa Claudette.

Maakuntapoliisin Sudburyn osaston ylivalvoja Sam Whitehouse sanoi, että 303 kaliberin kivääri oli osittain Rossin ruumiin alla ja, että kaikki ruumiit olivat vain viiden jalan päässä toisistaan.

Eräs kuorma-autonajuri on kertonut poliisille, että Maher, hän ja eräs kolmas mies olivat köyttämässä kuormaa kun mrs Ross saapui paikalle ja Maher lähti kävelemään hänen kanssaan Maherin asuntovaunua kohti. Kuului laukaus ja nainen kaatui. Maher kumartui hänen puoleensa tullen hänkin ammutuksi. Pye ei sanonut nähneensä ampujaa mutta, kun hän toverinsa kanssa lähti ajamaan pois paikalta, hän näki auton, joka myöhemmin todettiin kuuluvan Rossille.

Pye oli kuullut vielä kolme laukausta hänen ajaessaan Capreolin poliisiasemalle, josta tehtiin hälyytys maakuntapoliisille.

Ross oli mekanikko Hanmerin linja-autoliikkeellä.

He jättivät jälkeensä neljä lasta 2—4 vuoden ikäisiä Maher sensijaan oli yksinäinen.

Vakoilulentokone napattu Algeriassa

Alger. — Algerian turvallisuuspoliisi on kaapannut Yhdysvalloissa rekisteröidyn lentokoneen, jonka väitetään olleen vakoilulennolla Algeriassa, ja pidättäneet koneen sveitsiläiset miehistön jäsenet, ilmoitti Algerian radio viime viikolla.

Radiotiedon mukaan lentokone takavarikoitiin Hass Messaoudissa Etelä-Algeriassa, jonne se oli joutunut tekemään pakkolaskun. Etelä-algerialaista strategisista laitteista otettuja kuvia löydettiin koneesta, joka oli varta vasten varustettu vakoilutehtäviä varten.

Sveitsin Algerian asianhoitaja Walter Riesier sanoi ettei hänelle ole virallisesti ilmoitettu kenenkään Sveitsin kansalaisen pidättämisestä tai lentokoneen takavarikoimisesta. Riesier valvoo myös Yhdysvaltain etuja Algeriassa maan hallituksen katkaistua suhteet Yhdysvaltoihin lähi-idän sodan aikana

— Maailman vientikaupan kokonaisarvio ylitti viime vuonna ensimmäisen kerran 200 miljardin dollarin, ilmenee hiljattain ilmestyneessä YK:n vuosikirjasta 1966. Kauppa on tämän mukaan lähes kaksinkertaistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana.

TILATKAA VAPAUS

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6974
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Köyhät ja rikkaat maat

(Jatkoa sivulta 3)

on saatu vaan ne sijoitetaan emämaahan.

IMPERIALISTINEN RAHA

— Voitaneen siis sanoa, että ulkomaiset investoinnit kehitysmaihin eivät aina ole eduksi näille maille itselleen?

— Kyllä. Se on käynyt selvästi ilmi mm. virallisesta ranskalaisesta raportista kehitysmaista. Se osoittaa, että suuret kansainväliset konsernit eivät aja sellaista politiikkaa, mikä kävisi yksiin kehitysmaiden kannalta edullisen politiikan kanssa. Voitaisiin tietysti siteerata myös Pavenin uutta teosta, jossa hän käyttää sanontaa "The international imperialism of money" — rahan kansainvälinen imperialismi.

— Tärkeä osa investoinneissa on sijoittaminen tulevaisuuden kannalta merkittävään teollisuuteen.

Tärkein faktori länsimaisessa teollisuudessa on ollut ylijäämän investoiminen uuteen teollisuuteen samalla alalla, josta voitto on saatu. Tähän köyhillä mailla ei ole aina ollut tilaisuutta.

KUKA AUTTAA KETÄ?

— YKn saamat tiedot osoittavat, etä yksityinen pääoma, joka on sijoitettu kehitysmaihin on huomattavasti pienempi kuin ne pääomavirrat, jotka sieltä saadaan takaisin rikkaisiin maihin korkojen ja voittojen muodossa. Tämä on johtanut siihen, että mm. Brasiliassa johtavat taloustieteilijät pitävät ulkomaista vaikutusvaltaa maan raaka-ainevarastoihin suurimpana esteenä kehitykselle. Brasilialainen piispa Camara on sitä mieltä, että ainoa mahdollisuus on vallankumous — taloudellinen.

Tämä on paljon puhuvaa, koska kyseinen herra on mielipiteeltään lähinnä liberaali.

Toinen epäkohta on koulutettu työvoima, jonka pitäisi muodostaa teollisen yhteiskunnan rungon. Näyttää nimittäin siltä, että rikkaammat alueet vetävät pois köyhemmiltä koulutetun työvoiman. Ilmiö on tunnettu myös rikkaimmissa maissa. Suomessa mm. tapahtuu jatkuvaa muuttoa eteläisille teollisuusalueille. Ylioppilaat ja opiskelijat, jotka ovat saaneet esim. stipendejä ja tulleet opiskelemaan rikkaimpiin maihin, osoittavat selvästi suuntaa: he eivät palaa aina takaisin omaan maahansa, vaan etsivät toimeentulonsa rikkaammasta maasta. Toisaalta he palatessaan ulkomailta opiskelemasta usein muodostavat selvän erillisen ryhmän irtaantuen liiaksi tavallisesta kansasta. Ongelmaa ei ratkaise täydellisesti se, että opiskelu tapahtuu omassa maassa — kuten edellä jo osin käy ilmi.

HALLITUSTEN HEIKKOUDET

Olennainen este kehitykselle on myös se, että rikkaat maat tukevat sellaisia köyhien maiden hallituksia, jotka eivät ole kehitysystävällisiä — hallituksia, joiden intressit liikkuvat vain oman edun tavoittelussa eikä periaatteellisten suurten ongelmien parissa.

Monissa köyhissä maissa on tällä hetkellä konservatiivinen hallitus, joka ei toivo modernisointia missään muodossa, koska se kaventaisi heidän valtaansa tulevaisuudessa. Poliittiset ja taloudelliset etuoikeudet ovat näin ollen selvästi kehityksen tiellä.

ONKO MITÄÄN MAHDOLLISUUKSIA?

— Kuinka tämä noidankehä voidaan murtaa?

— Köyhillä mailla on suurempia vaikeuksia teollistamisongelmissa kuin rikkailla. Niistä ongelmista, jotka voidaan ratkaista, on osa seuraavassa:

Väkiluvun lisäys on pyöreästi 3 prosenttia. Tämä merkitsee sitä, että vähemmän kuin puolet väestöstä on työkykyistä.

— Kuljetuskustannukset ovat pienemmät kuin meidän teollistamisaikoina. Tämän vuoksi saattaa kannattaa viedä raaka-aineita köyhistä maista rikkaisiin, jossa ne jalostetaan ja josta ne tuodaan takaisin valmistavaroina.

— Köyhissä maissa olisi tapahduttava muutoksia siten, että kehitystä suosivat ryhmät pääsisivät valtaan.

— Myös rikkaimmissa olisi tapahduttava muutoksia. Ennen kaikkea tulevat kysymykseen olosuhteet kaupan alalla.

— Köyhien maiden pitäisi saada mahdollisuuksia kehittää itse itseään.

— Raaka-aineiden hintojen nousun mahdollisuus edellyttäisi sitä, että köyhät maat toimisivat yhdessä liikatuotannon estämiseksi.

— On myös tärkeää saada aikaan tilanne, että köyhissä maissa voidaan kontrolloida niitten konsernien toimintaa, jotka esiintyvät maailman laajuisilla areenoilla ja hallitsevat köyhien maiden raaka-ainerikkauksia.

— Meidän, rikkaissa maissa, ei tule asettua vastustamaan niitä rakennusmuutoksia, joita kehitysmaissa tapahtuu — ennen kaikkea ei tule harjoittaa sotilaallista painostusta uusien ryhmien valtaan pääsyn estämiseksi.

TULEVAISUUDEN AVUSTUS

— Mitkä ovat näkymät tulevaisuuden kehitysavusta?

— Tässä kysymyksessä helposti viitataan eurooppalaiseen ajattelutapaan ja sen päätelmiin pohtimatta sitä,, että kehitysmaat haluavat itse muovata oman järjestelmänsä joka on sopusoinnussa niitten oman historiallisen taustan kanssa. Tämän vuoksi on selvää, että valtio haluaa voimakkaammin kuin meillä itse ohjata rakennustyötä.

Tämän hetkistä kehitysapua voidaan luonnehtia sanomalla sitä almujen jaoksi. Sitä olisi lisättävä pikimmiten, sanoo Erik Nord.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki — (Suomi-Seura.) Ensimmäinen teräslevy valmistui Rautaruukissa.

Ensimmäinen maassamme valmistettu teräslevy saatiin ulos Rautaruukki Oy:n valssilaitoksen koneista elokuun 17 päivänä. 16 millin vahvuinen ja 2,000 kilon painoinen teräslevy on kaksi metriä leveä ja kahdeksan metriä pitkä ja se asetetaan muistomerkiksi valssilaitoksen seinälle.

Ensimmäisen levyn valssausta on edeltänyt monta koekäyttöä. Saadut tulokset ovat myönteisiä ja on voitu todeta, että kotimaisesta raaka-aineesta valmistettu teräs voi kilpailla maailmanmarkkinoilla.

Tuotantovaiheeseen siirtyminen riippuu monta eri vaihetta käsittävän koekäytön onnistumisesta, mutta tulee todennäköisesti alkamaan kuluvan vuoden lopulla. Tuotannon nousu tulee tapahtumaan hitaasti ja vasta 1—2 vuoden kuluttua levyjä valmistuu yksi tai kaksi minuutissa.

Rautaruukin tuotantolaitoksen rakentaminen aloitettiin vuonna 1962 ja masuuni sytytettiin tasan kolme vuotta sitten. Tänä aikana on tehdas tuottanut täysin kotimaisesta raaka-aineesta 1,8 miljoonaa tonnia harkkorautaa.

Rautaruukialueella työskentelee tällä hetkellä 2.300 työntekijää. Näistä rautaruukin kirjoissa on 1,650, mikä tulee olemaan lopullinen vahvuus tehtaan toisen vaiheen valmistumisen jälkeen. (HS)

Matkustustaseen vajausta

Suomen Pankin antamien ennakkotietojen mukaan matkustuksesta aiheutuneet tulot olivat vuoden 1967 ensimmäisellä puoliskolla 65,2 milj. markkaa, mikä oli 27% enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Matkalipuista saadut valuuttatulot ovat samana aikana kasvaneet lähes kaksinkertaiseksi.

Matkustusmenot kasvoivat 19% ja olivat 125,6 milj. markkaa. Vaikka matkustustulot kasvoivat 8 prosenttiyksikköä nopeammin kuin matkustusmenot, tulojen ja menojen suuresta tasoerosta johtuen matkustustaseen vajaus lisääntyi 6,7 milj. markalla 60,4 milj. markkaa, jota edellisen vuoden ensimmäisellä puoliskolla vastasi 53,7 milj. markan vajaus. (HS)

Suomalaisia trukkeja valmistetaan Brasiliassa

Valmet Oy:n tytäryhtiö Brasiliassa on aloittanut haarukkatrukkien tuotannon rinnan jo aikaisemmin aloitetun traktorien tuotannon kanssa. Trukki on samaa kahden tonnin tyyppiä joka on suunniteltu ja valmitetaan myös Suomessa.

Traktoreiden tuotantoluvut ovat pysyneet ennallaan eli noin kahtena tuhantena vuodessa ja markkinointi on sujunut erittäin hyvin. Myynnissä on suomalaisyhtiö traktoreissa toisella sijalla ja jopa hyvin lähellä johtoasemaa. Välillä on johtoa pidetty hallussakin, koska erot ovat hyvin pieniä.

Ammattitaitoisesta työväestä oli aiemmin puutetta, mutta jakuvan koulutuksen ansiosta on tähän asiaan saatu korjaus. Suomalaista työväkeä on tällä hetkellä parisenkymmentä johtohenkilöt mukaanluettuina. Työvoima on pääasiassa Brasilian kansalaisia. Suomalaistehdas sijaitsee Mogi das Cruzes nimisessä kaupungissa 60 kilometrin päässä Sao Paulosta. (HS)

— Näytelmien rahoittaminen ei näy enää kannattavan Yhdysvaltain tunnetuimmassa teatterikeskuksessa, New Yorkissa Broadwaylla, kertoi muuan New Yorkin osavaltion virkailija. Kesäkuun 1. päivänä päättyneenä vuotena sijoitettiin 70 näytelmään 14 miljoonaa dollaria, nettotappio oli melkein 1,5 miljoonaa dollaria.

Expo-vierailut lähentelevät ennätysmäärää

Montreal. — Vierailijain luvun ylitettyä viime viikolla 35 miljoonan merkin, Expon menestyksestä innostuneet virkailijat selittävät nyt, että he eivät yritäkään ottaa selville kuka vierailijoista ylittää 40 miljoonan rajapyykin.

Mutta sensijaan tullaan erikoisesti mainostamaan henkilöä jonka vierailunumeroksi tulee 42,073,562.

Tämän numeron saavuttaminen tarkoittaa, että Expo 67 maailmannäyttelyssä on ollut vierailijoita 1 (yksi) enemmän kuin Brysselissä v. 1958 olleessa maailmannäyttelyssä, jonka ennätykseksi tuli 42,073,561 vierailua.

Expon virkailijat ovat kauan sitten päättäneet, että Brysselin ennätyksen rikkominen on välttämätöntä vaikka onkin väitetty, että vuonna 1900 Pariisissa olleessa maailmannäyttelyssä kävi 51 miljoonaa vierailijaa.

Expon tutkimusvirasto pitää vuoden 1900 tilastoa oikeana, mutta virkailijat sivuuttavat sen epävarmana tietona, sillä Pariisin luku perustuu arvioon, eikä varsinaiseen laskuun. Ensimmäiset viralliset yritykset tällaisten tilastojen kokoamiseksi pantiin alulle vasta marraskuun 22 pnä 1928, jolloin Pariisissa perustettiin Kansainvälinen maailmannäyttely-lautakunta.

Aikaisemmin oli virkailijain ja kiertoporttien valmistajatehtaiden välillä kinastelua siitä, kuka on vastuussa vierailijalaskujen sekaantumisesta. Näiden vaikeuksien johdosta päivittäiset yhteenlaskut olivat toisinaan epätarkkoja. Nyt on laskumenetelmiäkin tehostettu ja varmistettu.

Expon viimeisimmät kilpailijat maailmannäyttelyjen vierailijoitten kohdalta ovat seuraavat: Seattle 9,639,969 v. 1962; New York 27,148,280 v. 1964 ja v. 1965 24,458,757 eli yhteenlaskien 51,607,037.

Vaikka nyt arvellaan, että lokakuun 29 päivään eli sulkemishetkeen mennessä Expossa käy 45 miljoonaa vierailijaa, niin jotkut Expon virkailijat ovat sitä mieltä, että Expo-vierailijain määrä tulee sivuut tamaan New Yorkin yhdistetyn tuloksen rajan.

Savuke vie viisi senttiä elämästä

Washington. — Yhdysvaltain terveysviranomaiset ilmoittivat uuden tutkimuksen vahvistaneen vuonna 1964 laaditun selostuksen tuloksen, että tupakanpoltto aiheuttaa keuhkosyöpää, keuhkoputkien sairautta ja sydäntauteja. Tutkimuksen on laatinut yli 70 tiedemiestä, joista kymmenen valmisti vuoden 1964 yleisselostuksen tupakanpoltosta ja keuhkosyövästä.

Uuden tutkimuksen mukaan:

1) Keuhkosyöpäkuolemantapaukset lisääntyvät nopeasti.

2) Sepilvaltimon kalkkeutumiin kuolleista tupakanpolttajia on enemmän kuin ei-polttajia.

3) Tupakanpoltto on suurin syy krooniseen keuhkoputken tulehdukseen ja se lisää tätä sairastavien kuolemanvaaraa.

Tupakanpoltosta luopuminen tai sen vähentäminen viivästyttäisi keuhkosyöpäkuolemia tai estäisi ne useimmissa tapauksissa. Sama pitää paikkansa niihin kuolemantapauksiin nähden, joissa aiheuttajana on keuhkoputkentulehdus tai eräät sydäntaudit.

Suomi ottaa USAsta 15 milj. dollarin vipin

Suomen valtio jätti maanantaina anomuksen 15. milj. Yhdysvaltain dollarin määräisen 10 vuoden obligaatiolainen liikkeeseen laskemisesta Yhdysvaltain markkinoilla. Lainan nimelliskorko olisi 7 prosenttia, ja sen tuotto tultaisiin käyttämään valtion tämän vuoden pääomamenojen kattamiseen. Lainan myynnin yleisölle on laskettu alkavan syyskuun 7. päivänä.

Lainan ensisijaisina välittäjinä tulevat anomuksen mukaan toimimaan newyorkilaiset pankkiiriliikkeet Drexell-Harriman, Ripley, Cloep & Co., Lazart Frere's & Co., ja Smith, Parney & Co.

Suomi on sodan jälkeen laskenut Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen kaikkiaan neljä obligaatiolainaa, joista viimeisimmän vuoden 1965 lokakuussa. Tältä vuodelta on Suomen valtiolla jo Euroopassa 12. milj. dollarin laina.

Rahoittaako Suomi mutkan kautta Länsi-Saksan aseostoja?

Suomen pankki on saattanut julkisuuteen katsauksen maamme (Suomen Pankki ja yksityiset liikepankit) valuuttatilanteen kehittymisen tämän vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana. Heinäkuussa valuuttavaranto kasvoi 89 miljoonalla markalla. Vuoden alusta lukien kulta- ja valuuttavaranto on kasvanut 307 miljoonasta markasta 485 miljoonaan markkaan heinäkuun loppuun mennessä. Varannon kasvu vuoden seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana on siis ollut peräti 178 miljoonaa markkaa. Pinnallisesti katsottuna ilahduttavaa, mutta lähemmin tarkasteltuna harhauttavaa ja nimenomaan länsivaluuttojen osalta mitä huolestuttavinta.

Länsivaluuttojen osalta lisäys on ollut 34 miljoonaa markkaa nousten koko länsivaluuttojen varanto 119 miljoonaan markkaan. Kun tähän lisätään vielä Suomen Pankin hallussa oleva 150 miljoonan markan arvoinen kultavaranto, nousee länsimarkkinoilla käyttökelpoisten vaaluttojen määrä yhteensä 269 miljoonaan markkaan. Vastaava luku oli vuoden alussa 329 miljoonaa markkaa, joten kullan ja länsivaluuttojen menetykset ovat olleet kuluvana vuonna "vain" 60 miljoonaa markkaa. Mutta tämä ei paljasta koko totuutta. Vuoden seitsemän kuukauden aikana Suomi on ottanut vippejä Valuuttarahastosta, ulkomaisilta pankkisyndikaateilta sekä muuttanut 100 miljoonan markan arvoisen kultaosuutensa Valuuttarahastosta länsivaluutoiksi yhteensä yli 300 miljoonan markan arvosta. Ja nämä valuutat ovat menneet sen sileän tien, ylettömän länsituonnin rahoittamiseksi.

Vuoden alussa itävaluuttojen (Neuvostoliitto) saldo osoitti 22 miljoonan markan arvosta passiivisuutta. Menneen seitsemän kuukauden aikana tämä passiivisaldo on maksettu, ja lisäksi itävaluutat ovat nousseet niin huikeaan summaan kuin 216 miljoonaan markkaan. Muutos itävaluuttojen osalta on ollut siis vuoden seitsemän kuukauden aikana 236 miljoonaa markkaa. Tämä itävaluuttojen voimakas lisäys johtuu ensi sijassa koneiden ja laivojen sekä eräiden muiden tuotteiden viennin voimakkaasta kasvusta Neuvostoliittoon. Itävaluuttojen varannolle on kertynyt niin suuria summia, ettei tällainen meno voi ajan päälle jatkua.

Valuuttavarannon kehityksestä ilmenee, että vientimme Neuvostoliittoon on jatkunut edelleen voimakkaana heinäkuussa (ulkomaankaupasta ei ole vielä käytettävissä lukuja heinäkuun osalta). Tammi—kesäkuun ulkomaankauppatilasto osoitti kauppataseen vajauksen supistuneen 507 miljoonasta 388 miljoonaan markkaan eli 119 miljoonalla. Tämä kauppataseen vajauksen paraneminen johtui miltei yksinomaan viennin kahvusta Neuvostoliittoon. Kauppataseen vajaus Länsi-Saksan ja Ruotsin kanssa nousi viime vuoden tammi—heinäkuun 396 miljoonasta markasta 459 miljoonaan markkaan kuluvana vuonna. Valuuttavarannon numeroiden valossa tällainen kehitys ulkomaankaupassamme on jatkunut edelleen viime heinäkuussa.

Valuuttavarannon ja ulkomaankaupan kehityksessä on tultu sangen tärkeään vaiheeseen, mihin julkisuudessa ei ole kiinnitetty juuri ollenkaan huomiota. Ruotsin Helsingin suurlähettiläs Ingemar Hägglöf käsitteli viime vuoden lokakuussa Paasikivi-Seuran ja Pohjola Norden yhdistyksen järjestämässä kokouksessa Hämeenlinnassa Skandinavian maiden (näihin suurhettiläs luki myös Suomen) ja EECn välisiä neuvotteluja ja tuli siihen tulokseen, että ne eivät ole pitkälläkään tähtäimellä ajankohtaisia. Kysymyksen esilletuloon ovat vaikuttaneet lähinnä sisäpoliittiset tekijät ja intressit

Mutta tämän lisäksi suurlähettiläs Hägglöf lausui mm.: "Voimme sanoa että Pohjoismaat rahoittavat osapuilleen puolet EEC-maiden USA:n tuonnin ylijäämästä. Tilanne on nimittäin se, että neljä pohjoista Efta-maata muodostavat yhdessä erään EEC-maitten suurimmista kauppakumppaneista. Pohjoismaitten yhteinen tuonti EEC maista on vuosittain jopa 3.7 miljardia dollaria, siis huomattavasti enemmän kuin Yhdysvaltojen tuonti EEC-maista. Lisäksi on huomattava, että Pohjoismaiden tuonti EEC-maista ylittää miljardilla dollarilla niiden viennin. Yhdysvallat sitä vastoin myy EEC maihin runsaan 2 miljardin dollarin arvosta enemmän kuin ostaa niistä. Voimme siis sanoa, että Pohjoismat rahoittavat osapuilleen puolet EEC-maiden Yhdysvaltojen tuonnin ylijäämästä."

Suoraa tekstiä ja nimenomaan Suomen osalta. On tunnettua, että Länsi-Saksa maksaa USA:lle valuuttasuorituksia satojen miljoonien dollarien arvosta vuosittain etukäteen tulevia aseostoja vastaan. Ei voi olla tekemättä johtopäätöstä, että Suomi itse asiassa rahoittaa näitä Länsi-Saksan aseostoja valtavan tuontiylijäämän johdosta.

— Libra

Custom Aluminizing
Windows, Doors, Eavestroughing and siding
REASONABLE PRICES
Phone 223-7611 (After 6.00)
88 Connaught Ave., Willowdale Ontario

Joseph P. Thompson
(1957) LTD.
HAUTAUSTOIMISTO
100 Carlton St., Toronto, Ontario
(Ainoa osoitteemme)
R. DAVISON, johtaja
Puhelin 924-9361

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
Olemme muuttaneet:
1695 Bayview Avenue
(Lähellä Eglintonia.)
TORONTO, ONT.

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!
K. S. Stanislavski:
Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa
447 SIVUA
HINTA NID. $2.60
K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".
Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

Tilatkaa Vapaus!

HILLPORT TAXI
Eugene Peterson, omistaja
SUOMEA PUHUVAT AJURIT
Puh. DI 5-5461
122 S. Cumberland St.
Port Arthur Ontario

Rakentajat!
Meiltä saatte kaikenlaisia rakennustarpeita.
THUNDER BAY LUMBER CO.
(FORT WILLIAM) LTD.
HENKILÖKUNNAN OMISTAMA
HENKILÖKUNNAN JOHTAMA
"Kuuluisa palvelustaan"
Puhelin 623-7469
516 Simpson St. Fort William

ROMAANEJA
jotka kertovat:
sodan järkyttävästä tuhosta,
inhimillisyydestä,
rakkaudesta ja vihasta
DAPHNE DU MAURIER:
Rebekka
431 sivua — Hinta nid. $1.80
Tämä romaani kertoo Max de winterin, Manderleyn upean kartanon omistajan ja hänen nuoren vaimonsa tarinan.
Kirjailija Daphne du Maurier kohosi tällä romaanillaan maailmanmaineeseen. Miljoonat lukivat sen ahmimalla ja Hollywood teki siitä menestyselokuvan.
FRANCOISE SAGAN:
Pidättekö Brahmsista
130 sivua - Hinta sid. $1.25
Francoise Saganin pariisilaisromaani on maailmankuulun kirjailijattaren ennakkoluulotonta kynänjälkeä. Pariisi on tämän ranskalaisen kolmiodraaman taustana: Pariisin kadut, pehmeävarjoiset bulevardit, suurkaupungin yöelämä syksy, talvi ja kevät.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Limited
BOX 69 SUDBURY, ONT.

Milloin tahansa tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario